

LAITILA VAINIONMÄKI
Kertomus kaivauksista Vainionmäen
kalmisto B:llä ja asuinpaikka C:llä
18.7.-5.8.2005.

Kirsi Luoto 2005
Museovirasto/Arkeologian osasto

Sisällys

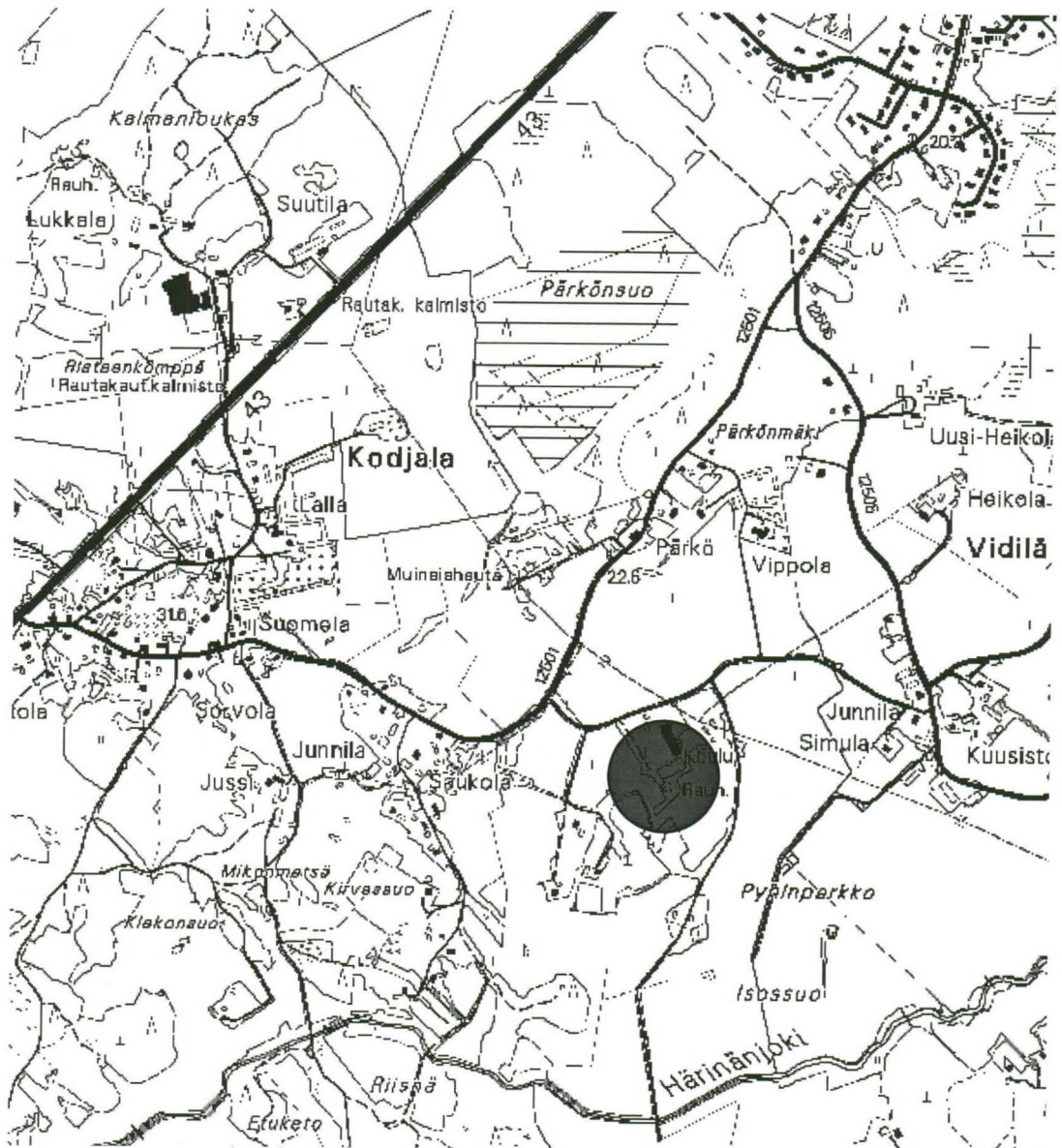
1. Perustiedot	s. 1
2. Johdanto	s. 3
3. Vainionmäen tutkimushistoriasta	s. 3
4. Vainionmäen muinaisjäännösalueen kuvaus	s. 4
4.1. Sijainti ja topografia	s. 4
4.2. Luonnonympäristö	s. 5
5. Kalmisto B	s. 5
5.1. Muinaisjäännöksen kuvaus	s. 5
5.2. Kaivausalue ja –menetelmä sekä kaivuutyön kulku	s. 6
5.3. Kalmiston rakenteesta	s. 7
5.4. Löydöt ja niiden levinneisyys kaivausalueella	s. 8
5.5. Yhteenveto kalmisto B:n kesän 2005 kaivausten tuloksista	s. 9
6. Asuinpaikka C	s. 10
6.1. Muinaisjäännöksen kuvaus	s. 10
6.2. Kaivausalue ja –menetelmä sekä kaivuutyön eteneminen	s. 10
6.3. Havaitut rakenteet ja ilmiöt maannoksessa	s. 11
6.4. Löydöt ja niiden levinneisyys koeojassa	s. 13
6.5. Yhteenveto koekaivauksen tuloksista	s. 14
7. Ympäristöön tehdyt koekuopat	s. 15
8. Lopuksi	s. 15
Mustavalkonegatiiviluettelo	s. 16
Diapositiiviluettelo	s. 19
Luettelo kertomukseen liittyvistä kartoista	s. 22
Luettelo vuonna 2005 tehdyistä koekuopista	s. 22
Luettelo koeoja C1:n tasoissa 7-10 esiintyneistä seipäänjäljistä	s. 23
Luettelo otetuista makrofossiilinäytteistä	s. 23
Luettelot löytöjen levinnästä kalmisto B:llä ja asuinpaikka C:llä	s. 24-29
Lähteet	s. 30
Kartat	s. 31-46
Valokuvat	
Löytöluettelo	

KM 17.1.2006

1. Perustiedot

1100 01 0150

Kylä:	Kodjala
Tila:	Rn:o 14:27 23:6 Vainuunmäki
Maanomistaja:	Museovirasto
Sijainti:	Peruskartta 1131 10 Kalanti P = 6760 40 I = 3211 195 z = alin 18, ylin 23 m mpy
Kiintopiste:	Omat korkeuspisteet kalmiston laella sijaitsevassa suurehkossa kivessä (23,86 m mpy) sekä kivessä asuinpaikan ja jääkiekkokaukalon välissä (20,77 m mpy). Korkeus siirrettiin läheisestä maanmittauslaitoksen kiintopisteestä 73M7300 ja on N60 -korkeusjärjestelmän mukainen.
Kenttätyöjohtaja:	FM Kirsi Luoto
Työntekijät:	Apulaistutkija HuK Kalle Luoto, tutkimusapulainen HuK Anna Väänänen sekä kaivajat Marko Korhonen, Nora Kivisalo, Kati Salo ja Tiia Ikonen. Kaivauksilla työskenteli myös päivittäin kymmenisen vapaaehtoista yleisökaivajaa, joita paikan päällä ohjasivat myös FM Marja Sipilä sekä FT Marianne Schauman-Lönnqvist.
Työtuntimäärä:	1920
Tutkittu pinta-ala:	Kalmisto B:llä 21 m ² ja asuinpaikka C:llä 25 m ² .
Rahoittaja:	Museovirasto
Aiemmat tutkimukset:	Saukkonen Jyri 1986: koekaivaus. Kirsi Luoto 2004: koekaivaus.
Aiemmat löydöt:	Kalmisto B: KM 23275: 1- 4, KM 26564 ja KM 34726: 1- 402 Asuinpaikka C: KM 24835:1-2, KM 26565 ja KM 28816
Tutkimuksen löydöt:	KM 35206:1-850
Mustavalkonegatiivit:	136310-136396
Diapositiivit:	55788-55880
Liitteet:	Kuvaluettelot, karttaluettelo, luettelo kaivetuista koekuopista, luettelo koeoja C1:n tasoissa 7-10 esiintyneistä seipäänjäljistä, luettelo makrofossiilinäytteistä, luettelo löytöjen levinnästä sekä karttaliitteet (yleiskartta, 2 pinta- ja 0-tasokarttaa, 8 tasokarttaa sekä 3 profiilikarttaa).

Kartalle merkitty Laitilan Vainionmäen muinaisjäännösalue tummennetulla ympyrällä. MK 1: 15 000.

2. Johdanto

Museoviraston arkeologian osasto järjesti yleisökaivauksen Laitilan Vainionmäen muinaisjäännösalueella 18.7.-5.8.2005 välisenä aikana. Nyt jo toisen kerran järjestetyn yleisökaivauksen tutkimuskohteina olivat tällä kertaa Vainionmäen viikinkiaikainen polttokalmisto B sekä rautakaudelle ajoittuva asuinpaikka C. Kalmisto B:tä oli jo edellisenä kesänä kaivettu yleisvoimin. Tuolloin kyseessä olivat kuitenkin vielä koeluontoiset kaivaukset. Tämän kesän kaivausten tarkoituksena oli kalmisto B:n kohdalla selvittää tarkemmin muinaisjäännöksen rakennetta sekä mahdollisuuksien mukaan tarkentaa sille annettua ajoitusta. Asuinpaikalla kaivaukset sitä vastoin olivat vielä koeluontoiset. Koeajan avulla pyrittiin selvittämään asuinpaikan sijaintia sekä ajoitusta.

Kaivauksilla vieraili yleisökaivajina yhteensä 61 henkeä, jotka tekivät yhteensä 148 työpäivää. Vierailevien kaivajien ikä vaihteli 8:sta 74:een vuoteen. Naisia kaivajista oli 36 ja miehiä 25. Muita vierailijoita kävi kaivauksiin tutustumassa yhteensä 91 henkeä. Edellisvuoden tapaan kaivausten vakituisen henkilökunnan tehtävänä oli tavanomaisten tehtäviensä ohessa opastaa yleisökaivajia. Yleisökaivajista huolehti päätyönään myös tutkija Marja Sipilä Arkeologiakeskus Untamalasta. Lisäksi kaivauksilla vieraili luennoitsijana sekä yleisökaivajia opastamassa Museoviraston Arkeologian osaston suunnittelujohtaja Marianne Schauman-Lönnqvist. Media osoitti kiinnostusta yleisökaivauksia kohtaan ja juttuja Vainionmäen tutkimuksista esiintyi niin lehdissä, radiossa kuin televisiossakin.

Kaivauksille osallistuneilta yleisökaivajilta kerättiin päivittäin 10 € suuruinen osallistumismaksu, jolla katettiin mm. yleisökaivajien kahvituksesta kertyneitä kuluja. Edellisvuoden tapaan Laitilan kaupunki antoi käyttöömmme viereisen Kodjalan koulun liikuntasalin ja pukuhuoneet, jotka toimivat kaivausten ajan sosiaali- ja varastotiloina.

Kaivauksen tuloksia esiteltiin Untamalan Arkeologiakeskuksessa marraskuussa järjestetyssä yleisötilaisuudessa. Lisäksi kaivausten löydöistä koottiin myös pieni näyttely, joka oli esillä Arkeologiakeskuksen tiloissa niin ikään marraskuussa 2005.

3. Vainionmäen tutkimushistoriasta

Varhaisin Vainionmäkeä koskeva tieto esiintyy T. Schwindtin ja H. Forsströmin Uusikirkko Tl:n (nyk. Kalannin) inventointikertomuksessa vuodelta 1896. Siinä paikalla sanotaan olevan kolme varetta. Arkeologeilta Schwindtin ja Forsströmin havainto jäi kuitenkin pitkäksi aikaa huomaamatta. Vareita ei ole mainittu Laitilan inventointikertomuksessa vuodelta 1955 eikä niistä tiedetty myöskään kalmisto A:n vuosien 1985 ja 1986 tutkimusten aikaan (Saukkonen 1986). Näin ollen Vainionmäen muinaisjäännöskompleksi merkittiin rekisteriin uutena kohteena, joka kalmisto A:n ja B:n lisäksi käsittää myös asuinpaikka C:n ja mahdollisen kalmisto D:n.

Vuosien 1986-1994 välisenä aikana kalmisto A:lla suoritettiin Museoviraston esihistorian osaston toimesta tutkimuskaivauksia, joiden tuloksista koostettiin myöhemmin julkaisu. Kalmisto A kätki sisäänsä runsaan ja kotimaisittain ainutlaatuisen löytöaineiston, joka ajoitti kohteen merovingiaikaiseksi. Saadun tutkimusaineiston perusteella voitiin tehdä päätelmiä mm. kalmistoon haudatun yhteisön jäsenten sosiaalisesta asemasta, hautaustapoihin liittyvistä käytännöistä sekä

yhteisön ylläpitämistä suhteista Keski-Ruotsiin ja Gotlantiin (Vainionmäki – A Merovingian Period Cemetery in Laitila Finland 1996).

Vainionmäen muinaisjäännöskompleksiin kuuluva kalmisto B löydettiin muinaisjäännösalueen ensimmäisenä tutkimusvuotena 1986. Kalmisto A:n tutkimusten yhteydessä kartoitettiin myös lähialuetta mahdollisten uusien muinaisjäännösten löytämiseksi. Läheiselle kivikkoiselle kumpareelle tehtiin yksi koekuoppa, josta löytöinä saatiin saviastianpaloja ja palanutta luuta. Kuopassa, turpeen alla oli tiheä maansekainen kiveys. Maa ei kuitenkaan ollut poikkeuksellisen tummaa siltä kohtaa eikä siinä havaittu hiiltä tai nokea. Paikka luokiteltiin vuoden 1986 tutkimusten perusteella tavanomaiseksi polttokenttäkalmistoksi (Saukkonen 1986). Vuoden 2004 kesällä kalmisto B:llä suoritettiin koetutkimus, jonka perusteella voitiin todeta kyseessä olevan tiheäkiveyksinen, viikinkiaikainen polttokenttäkalmisto (Luoto 2004).

Vuoden 1986 kaivausten aikana tehdyn pienialaisen inventoinnin tuloksena löydettiin myös asuinpaikka C, joka sijaitsee aivan kalmistojen A ja B läheisyydessä olevalla pellolla. Etäisyyttä asuinpaikalta kalmistoille on vain muutamia kymmeniä metrejä. Inventoinnin yhteydessä pellolle tehtiin koekuoppia, joista otettiin maanäytteitä fosfaattianalyysiä varten. Analyysi paljasti, että peltokerroksen alaisessa maannoksessa oli voimakkaita ihmistoiminnan vaikutuksesta syntyneitä fosfaattipitoisuuksia. (Saukkonen 1986) Vaikka löytöjä ei vuoden 1986 tutkimuksissa asuinpaikalta saatukaan, on niitä löydetty pellolta myöhempien tarkastusten yhteydessä. Löydöt käsittävät pääasiassa palanutta savea ja koristelemattomia keramiikan sirpaleita sekä joitakin esineenkattelmia (KM 24835:1-2, KM 26565 ja KM 28816).

4. Vainionmäen muinaisjäännösalueen kuvaus

4.1. Sijainti ja topografia

Vainionmäen muinaismuistoalue sijaitsee Laitilan keskustasta 3,5 km etelälounaaseen, aivan Kodjalan koulun etelä- ja etelälounaispuolella. Vainionmäen kalmisto A sijaitsee aivan koulun pihan laidalla, noin 30 metriä koulurakennuksesta lounaaseen. Kalmisto B:n sijainti on n. 50 metriä etelään koulurakennuksesta jääkiekkokaukalon takana olevalla Vainionmäen korkeimmalla kohdalla. Asuinpaikka C puolestaan sijaitsee edellisten välissä, loivalla länteen viettävällä peltorinteellä, n. 50-60 metriä länteen kalmisto B:stä. Mahdollisen polttokalmisto D:n sijaintipaikka on puolestaan n. 140 metriä itäluoteeseen kalmisto A:sta (ks. kartta 1).

Vainionmäen alue on suurimmaksi osaksi kesannolla olevaa peltoa. Kalmisto B ja kalmisto A erottuvat maastosta selkeinä, loivarinteisinä moreenikumpareina. Museoviraston hoitoryhmä suoritti Vainionmäellä hoitotoimenpiteitä kesällä 2005. Tämän tuloksena etenkin kalmisto B:n ulkoasu kohentui merkittävästi. Kumpare, jolla kalmisto B sijaitsee, on Vainionmäen korkein kohta. Täältä maa viettää tasaisen loivasti kaikkiin ilmansuuntiin. Kalmisto B:ltä avautuukin kaunis näköala ympäröivään tyypilliseen laitilalaiseen maalaismaisemaan loivasti kumpuilevine peltoineen ja maatiloineen.

4.2. Luonnonympäristö

Peltojen keskellä sijaitsevaa Vainionmäkeä lähimpänä nykyisistä vesireiteistä sijaitsevat Sirppujoki muutaman kilometrin päässä luoteessa sekä Sirppujoen haara, Härinänjoki, etelässä noin puolen kilometrin päässä kohteesta. Vaikka luonnonympäristöä nykyisin dominoi täysin ihmisen viljelyn muokkaama sisämaan viljelymaisema, on alue kuitenkin ollut vielä merovingi- ja viikinkiajalla luonteeltaan hyvinkin merellinen. Nykyisenkaltaiseksi ympäristö muodostui luontaisen maanpinnankohoamisen sekä tahallisen järvien kuivaamisen johdosta.

Keskimääräinen merenpinnankorkeus merovingiajalla 600-luvun puolivälissä jKr oli noin kymmenen metriä nykyisen yläpuolella, viikinkiajalla 800-luvulla puolestaan noin 8,5 metriä nykyistä korkeammalla (Kuokkanen 1990). Merovingi- ja viikinkiajan kuluessa maankohoamisen seurauksena hakeutui uomaansa aiemmin kapeana merenlahtena mantereelle päin kivunnut Sirppujoki. Tämä tapahtui ehkä jo merovingiajalla, mutta viimeistään vuoteen 1000 jKr mennessä. Sirppujoen muodostuttua maisemaa hallitsivat joen lisäksi lukuisat pienet järvet. Järvien rantaniityt tarjosivat suotuisat olosuhteet karjankasvatukselle ja Vainionmäen moreenimaannos mahdollisti myös viljanviljelyn alueella, vaikkakaan se lähistön painanteissa ei maan savisuuden vuoksi ollut mahdollista (Vainionmäki – A Merovingian Period Cemetery in Laitila, Finland 1996, 30-35).

5. Kalmisto B

5.1. Muinaisjäännöksen kuvaus

Kalmisto B sijaitsee metsäisellä kumpareella Vainionmäen laella. Kumpare näyttää olevan samanlainen luontainen moreenikumpare jolla kalmisto A:kin kaivauskertomusten mukaan sijaitsi. Metsikkö, jossa kalmisto sijaitsee, on laajuudeltaan noin 30 x 25 metriä, josta kalmistokiveystä on havaittavissa noin 25 x 25 metriä kokoisella alueella. Kalmistokumpareen kasvillisuutta on, kuten jo edellä mainittiin, karsittu Museoviraston muinaisjäännöstenhoitoryhmän toimesta. Nyt kalmistolla kasvaa muutamia vanhoja mäntyjä, katajia sekä lehtipuita. Kalmiston topografia on havaittavissa selkeästi joka ilmansuunnasta (ks. kuva 1, F136319).

Metsäkumpare rajautuu lounais-, länsi-, luoteis- ja pohjoispuolelleen vanhaan, jo käytöstä poistettuun peltotiehen. Koillis-, itä-, kaakkois- ja eteläpuolta rajaa puolestaan kesannolla oleva pelto. Itse kalmisto koostuu maanpinnalle havaittavista, mutta suurimmaksi osaksi sammalen ja karikkeen peittämistä kivistä, joiden halkaisija vaihtelee keskimäärin 10-40 senttimetrin välillä. Jotkut kivistä olivat kuitenkin tätä suurempia, halkaisijaltaan 70-90 cm. Kiveys on tiheä ja selvästi ihmisen laatima ja paksuudeltaan n. 10-40 cm.

Varsinaisen kalmistokiveyksen lisäksi metsäkumpareella on myös kiviä, jotka vaikuttavat siihen kenties pellonraivauksen yhteydessä myöhemmin tuoduilta. Osin nämä kivet ovat myös varsinaisen kalmistokiveyksen päällä, kuten esim. kiveyksen kaakkoisnurkassa. Tämä suurten, lohkaremaisien kivien kasa vaikuttaa olevan muuta kiveystä nuorempi. Eräästä tällaisesta lohkaremaisesta kivistä löytyikin porausjälki.

Selkeät peltorauniot sijaitsevat myös metsäkumpareen kaakkois- ja luoteispuolella. Varsinkin metsäkumpareen luoteispuolella sijaitsevat suuret, lohkaremaiset kivet vaikuttavat liian suurilta ollakseen siirretyt paikalleen lihasvoimin. Kumpareen lounaissivua reunustaa pituudeltaan liki 20 metrin pituinen kiviaita. Itse kalmistokiveys ei jatku kiviaitaan saakka. On todennäköistä, että myös kiviaita on syntynyt pellonraivauksen yhteydessä. Kesän 2005 kaivauksilla vierailleen Erkki Impilän (synt. 1933) mukaan kiviaita oli vielä hänen lapsuudessaan varsin hyväkuntoinen. Impilän

mukaan kiviaidan ja kalmiston välissä olisi lisäksi aikanaan kulkenut kärrypolku, jota pitkin hän lapsena kulki läheiselle niitylle viemään heinänniittäjille evästä. (Impilä, suullinen tiedonanto 2005) Tämä viittaisi siihen, että ainakin kalmiston ja kiviaidan välissä olevat kivikasat ovat iältään huomattavan nuoria.

5.2. Kaivausalue ja -menetelmä sekä kaivuutyön kulku

Kesän 2005 kaivausalueen sijaintia mietittäessä nousi esille kaksi kysymystä, jotka vaikuttivat sijaintipaikan valintaan. Ensinnäkin haluttiin selvittää kalmiston poikkileikkauksen rakennetta jatkamalla edelliskesänä tehdyn koeojan profiilia etelään päin. Kaivausalue sijoitettiin niin, että sen länsireuna jatkoi edellisvuoden koeojan itäprofiilia. Näin kalmiston poikkileikkaus saatiin selville, vaikka tämän kesäinen profiili onkin peilikuva suhteessa vuoden 2004 profiiliin. Tietokonetekniikan avulla ei kuitenkaan tuota vaikeuksia kääntää tämän kesäinen profiili sopimaan edellisvuotisen kanssa. Saatu informaatio tuskin muuttuu kovinkaan paljon johtuen siitä, mistä suunnasta profiili on loppujen lopuksi piirretty.

Toiseksi paikanvalintaan vaikuttaneeksi kysymykseksi nousi se, mikä oli kalmiston eri osien välinen suhteellinen ikä. Toisin sanoen haluttiin selvittää, olisiko kalmiston keskusosa mahdollisesti sen perifeerisiä osia vanhempi. Näin ollen kaivausalue haluttiin sijoittaa myös siten, että se ainakin osittain sijaitsi kalmiston keskellä.

Kalmistolla sijaitsevan kaivausalueen kohdalla päädyttiin ratkaisuun, jossa kalmiston laelle sijoitettiin 4 x 4 m kokoinen yhtenäinen kaivausalue (kaivausalue B2) suurin piirtein kalmiston keskikohtaan. Kuten edellä mainittiin, jatkoi alueen länsiprofiili edellisvuoden koeojan itäprofiilia. Lisäksi aluetta jatkettiin kulkemaan metrin levyisenä ja viisi metriä pitkänä koeojamaisena lisäosana halki kalmiston loppuosan siten, että se päättyi kalmiston lounaispuolella olevan kiviaidan reunaan. (Ks. kartta 1) Näin saatiin selville kalmistokiveyksen ja kiviaidan välinen suhde sekä tarkistettua kalmiston ulkopuolinen tasaisen maan alue mahdollisten ilmiöiden, kuten auranjälkien tai ruumishautausten varalta.

Kaivausalueella käytettiin edelliskesänä luotua kaivauksen sisäistä koordinaatistoa. Kesän kaivausalueen lounaiskoordinaatiksi tuli 91/501 (koeojamaisen alueen lounaiskulma) ja kaakkoiskoordinaatiksi 99/501. Myös edelliskesänä siirretty korkeuspiste (23,86 m mpy) kivessä kalmiston päällä oli käytössä tänäkin vuonna.

Itse kaivuutyö tapahtui tavanomaiseen tapaan lastoja ja rikkakihveleitä käyttäen. Kerrosten paksuus vaihteli n. 5-10 cm välillä johtuen kivien koosta eli kivikerroksen paksuudesta. Kaivetun maan paksuus siis vaihteli myös yhden kerroksen sisällä. Edellisvuoteen verrattuna kaivauskerroksia tuli tänä kesänä vähemmän (tänä kesänä 4, kesällä 2004 6-8). Tämä johtuu muun muassa siitä, että kalmistokiveyksen päältä kaivettiin karike ja multamainen kerrostuma pois tarkemmin kuin mitä edellisvuonna. Näin tänä kesänä kaivauksen turvekerros vastaa kesän 2004 kaivauksen turvekerrosta ja kerrosta 1. Lisäksi kaivauskerroksista muodostui luontaisia kivikertoja seurailleen edellisvuotta paksumpia. Tämä on luonnollista, sillä kapeassa koeojassa isompien kivien irrottaminen ei aina onnistunut yhtä helposti kuin laajemmalla kaivausalueella, koska kivet olivat kiilautuneita profiilissa oleviin kiviin. Kerrosten välinen epäkorrelaatio on otettava myöhemmissä tutkimuksissa huomioon. Kaivettu maa seulottiin 5 mm seulalla ja löydöt otettiin talteen neliömetreittäin ja kerroksittain. Metallilöydöille, helmille yms. mitattiin kuitenkin tarkat koordinaatit ja niille myös vaaittiin löytökorkeus aina kun se oli mahdollista. Osa löydöistä saatiin kuitenkin seulasta jolloin tarkempien löytötietojen kirjaaminen ei ollut mahdollista.

Kaivausalue saatiin kaivettua pohjaan viimeisen kokonaisen kaivauskerroksen ollessa kerros 4. Keskimäärin kaivausalueen syvyydeksi tuli noin 40 cm. Tasossa 4 oli vielä havaittavissa joitakin mustan noensekaisen kalmistomaan läikkiä, jotka kaivettiin pohjaan yksikköinä. Löytöluettelossa näihin yksikköinä kaivettuihin maannoksiin viitataan kerrosnumerolla 5. Puhtaan pohjamaan paljastamisen jälkeen jokaisen ruudun keskelle tehtiin vielä lapiolla koepistot mahdollisten mielenkiintoisten anomalioiden havaitsemiseksi. Myös koeojan pohjaan saakka ulottuneet suuret kivet käännettiin ympäri niiden alaisen maan tarkistamiseksi.

Jokaisesta tasosta piirrettiin tasokartta mittakaavassa 1:25, joka MapInfo -ohjelmalla puhtaaksi piirrettäessä pienennettiin mittakaavaan 1:50. Tasot myös valokuvattiin sekä dia- että mustavalkofilmille. Makrofossiilinäytteitä otettiin yksi kappale kerroksesta 4 (ks. luettelo makronäytteistä s. 23). Lisäksi talteen otettiin useita hiilinäytteitä. Kaivausten päätyttyä koeojan lounais-, luoteis-, koillis- ja kaakkoiskulmiin hakattiin paalut ja alueen reunoihin asetettiin rakennusharsoa. Tämän jälkeen kaivausalue täytettiin ja ennallistettiin (ks. kuva 2, F136389).

5.3. Kalmiston rakenteesta

Kesän 2005 kaivaus ei muuttanut aiempaa käsitystä kalmiston rakenteesta. Kaivausalueella kalmisto koostui kiveyksestä, jonka väliin jäävä maa oli koko kiveyksen alueella tummaa kalmistomaata (ks. kuva 3, F136325). Kiveyksen tiheydessä oli paikoin vaihtelua, mutta eri kaivauskerrosten välillä kiveyksessä ei ollut suuria eroja. Todettava kuitenkin on kiveyksen olleen tiheimmillään kerroksissa 1 ja 2. Suurimmat kivet olivat halkaisijaltaan 70-90 cm, mutta pääasiassa niiden koko vaihteli 10-40 cm välillä. Kiveys oli paksuudeltaan 10-40 cm. Kaivausalueen koeojamaisessa osiossa kalmistokiveys ei kattanut ruutuja 91-92/501. Täällä, kalmiston eteläreunalla, ruudussa 93/501 kiveys näytti rajautuvan muutamaa suurempaan, halkaisijaltaan noin 40 cm olevaan kiveen. Kalmiston ja sen lounaispuolella olevan kiviaidan välisen vanhan kärrytien pohja oli havaittavissa kivettömänä ja kovaksi tamppautuneena harmaana hiekkamaannoksena ruuduissa 91-92/501.(Ks. kuva 4, F136356)

Kun kalmistokerrosta peittävä karike ja turve oli saatu poistettua, paljastui *0-tasossa* tiheä kiveys. Kivet olivat halkaisijaltaan noin 10-40 cm. Osa isoimmista kivistä näytti olevan muun, tasaisemman kiveyksen päällä irrallaan. Mitä todennäköisimmin nämä irtonaiset kivet eivät olleet enää alkuperäisellä paikallaan. Maannos kivien välissä oli tummaa kalmistomaata.(Ks. kuva 3, F136325 ja kartta 4).

Löytöjä tuli muutamia jo turvekerrosta poistettaessa, mutta pääasiassa niitä alkoi ilmaantua kerroksessa 1. Tästä kerroksesta tuli kuitenkin vielä hieman myös resentejä löytöjä. *Tasossa 1* oli maannos kivien välissä pääasiassa tummaa kalmistomaata, mutta ruuduissa 97/503 ja 504 oli havaittavissa myös mustaa noensekaista kalmistomaata. Kiveys kattoi tiheänä koko kaivausalueen lukuun ottamatta ruutuja 91-92/501 eli vanhaa kärryolkua kalmiston ja kiviaidan välissä, jossa maannoskin oli harmaata hiekkaa.(Ks. kartta 5) Ruudussa 95/501 oli punainen, litteä hiekkakivi.

Tasossa 2 kiveys näytti hieman harvenevan, etenkin ruuduissa 96-97/501-502. Maannos kaivausalueella tummeni paikoin mustaksi noensekaiseksi kalmistomaaksi ollen kuitenkin pääasiassa tummaa kalmistomaata.(Ks. kartta 6) Ruutuihin 91-92/501 tehtiin koepistot, joiden profiileissa ei ollut havaittavissa mitään mielenkiintoista. Kolmannesta kerroksesta saatiin löytöjä eniten. *Tasossa 3* oli kiveys kuitenkin harventunut jo todella paljon. Etenkin kaivausalueen eteläosassa kiviä esiintyi harvakseltaan. Kalmistokerros oli paikoin jo kaivettu pohjaan kuten esim. ruuduissa 96/502 ja 97/501, joissa maannos oli kellertävää soraa. Muualla kaivausalueella maannos

oli hiekkansekaista kalmistomaata ja mustaa noensekaista kalmistomaata. Mustan noensekaisen ja löydöiltään rikkaan kalmistomaakerroksen alta näytti tänäkin vuonna edellisvuoden havaintojen mukaisesti tulevan esiin puhdas pohjamaa. Ruudussa 97-98/501 lepäsi isompaa kiveä vasten halkaisijaltaan noin 25 cm oleva laakakivi.(Ks. kartta 7)

Tasossa 4 oli puhdas pohjamaa näkyvissä kaikkialla kaivausalueella, mutta paikoin esiintyi myös mustan noensekaisen kalmistomaan läikkiä. Nämä läikät kaivettiin pois yksikköinä. Tasossa oli myös joitakin kiviä. Suurimmat kivet kammettiin ylös maasta ja niidenkin alainen maakerros tarkastettiin mahdollisten mielenkiintoisten ilmiöiden havaitsemiseksi. Kivien alla, kuten kaivausalueelle 4. tasoon tehdyissä koepistoissakaan, ei kuitenkaan ollut havaittavissa mitään tavanomaisesta poikkeavaa.(Ks. kartta 8)

5.4. Löydöt ja niiden levinneisyys kaivausalueella

Painon mukaan laskettuna kesän 2005 suurimmaksi löytöryhmäksi osoittautui keramiikka, jota kaivausalueelta saatiin liki kuusi kiloa (ks. Luettelo keramiikan levinnästä kalmisto B:llä, s. 24). Suurelta osin keramiikka oli koristelematonta, mutta myös koristeltuja palasia saatiin runsaasti. Koristeaiheista yleisin oli nuorapainanne. Yleisimmin nuorapainanne kiersi astian ympäri, sen suun tuntumassa. Joissakin tapauksissa nuorapainanne saattoi olla aaltomainen, joskus kaksi nuorapainannetta taas muodostivat aaltoilevan palmikkokuvion. Muita keramiikan kuvioaiheita olivat erilaiset aaltoviivat sekä kulma- ja vaakaviiva-aiheet. Joissakin paloissa (KM 35206:526 ja 724) esiintyi niin nuorapainanne- kuin vaakaviivakuviointia.

Määrällisesti eniten keramiikkaa saatiin kolmannesta (2602,2 g) ja neljännessä (2038,31 g) kaivauskerroksesta. Runsaslöytöisiä ruutuja keramiikan osalta kolmannessa ja neljännessä tasossa olivat etenkin ruudut 98/501,503,504 ja 99/503. Keramiikkaa esiintyi jonkin verran myös pieninä keskittyminä, joiden tarkat koordinaatit käyvät ilmi löytöluettelosta. Palanutta luuta löytyi yhteensä kolme ja puoli kiloa, joista suurin osa (1577 g) kerroksesta kolme (ks. Luettelo palaneen luun levinnästä kalmisto B:llä, s. 24). Palanutta luuta saatiin talteen eniten kaivausalueen pohjoisimmista ruuduista 98-99/501-504. Myös eläinten hampaita tai niiden palasia löydettiin runsaasti.

Pääosa kaivausalueelta saaduista esinelöydöistä oli katkelmallisia pronssikorujen kappaleita (ks. Luettelot Pronssilöytöjen ja rautalöytöjen levinnästä s. 25). Näidenkin kohdalla voidaan todeta löytörikkaimman kerroksen olleen nimenomaan kerros kolme. Esineiden katkelmat käsittivät runsaasti materiaalia, joka ei ollut tunnistettavissa. Osa katkelmista pystyttiin kuitenkin yhdistämään tiettyihin esinetyyppeihin. Ensimmäisestä kerroksesta tällaisia löytöjä oli mm. viiva- ja tappikoristeisen tasavarsisoljen katkelma (KM 35206:225), joka esinetyyppinä on suomalainen ja pääasiallisesti ajoittuu 800-luvulle, osin 900-luvulle jKr (Kivikoski 1938, 10-28). Ensimmäisestä kerroksesta saatiin myös pieni, kartiomainen pronssikello (KM 35206:194).

Toisen kerroksen löydöt käsittivätkin tunnistettavissa olevia esinelöytöjä jo hieman enemmän. Löytöjen joukossa oli mm. tasavarsisoljen (KM 35206:365), pyöreän kupurasoljen (KM 35206:318) ja leijonasoljen (KM 35206:339) katkelmia sekä pronssinen sarjahelmi. Löydöistä mielenkiintoisimmaksi nousee kuitenkin pronssilevyn katkelma (KM 35206:260), jonka toisella puolella on havaittavissa eläinornamentiikkakoristelua. Sitä, minkälaisesta esineestä ko. katkelma on peräisin, ei pystyttä tämän raportin laatimisen yhteydessä selvittämään. Toisesta tasosta saatiin talteen myös yksi rautainen soljenneula (KM 35206:330) ja luisen värttinänkehrän katkelma (KM 35206:316).

Kolmas kaivuukerros oli myös esineen katkelmien puolesta rikkain löytökerros. Löytöinä tuli mm. keskikilvellen sormuksen (KM 35206:458), hevosenkenkäsoljen (KM 35206:563), valekierteisen kaularenkaan (KM 35206:396 ja 510) ja pyöreiden kupurasolkien tyyppien C ja D (KM 35206:508 ja 509) katkelmia. Lisäksi kolmannesta kerroksesta paljastui myös toinen, tyyppiltään kerroksesta yksi löytynyt kelloa muistuttava pronssikello (KM 35206: 422). Kolmannesta kerroksesta saatiin myös kaksi harvoista työkalulöydöistä eli rautainen veitsi (KM 35206:439) ja rautainen sirpinterän katkelma (KM 35206:513). Neljäs kaivauskerros paljasti toisen luisen värttinänkehrän katkelman (KM 35206:732). Lisäksi tunnistettavia esinelöytöjä saatiin keskikilvellinen sormus (KM 35206:650) ja massiivisen, päihinsä levenevän rannerenkaan puolikas (KM 35206:735). Edellä mainittujen esineen katkelmien lisäksi löytöinä saatiin liki kaikista kerroksista myös pronssispiraalin katkelmia, joitakin rautanauvoja ja -niittejä sekä yhteensä 76 lasihelmeä, joista osa pahoin tuhoutuneita (ks. Luettelo helmien levinnästä kalmisto B:llä, s. 26).

Kun kaikkien kerrosten tunnistettuja esinelöytöjä tarkastellaan yhdessä, voidaan todeta, että ajoitetuista löydöistä suurin osa on löydetty kaivausalueen pohjoisosasta, ruutujen 98-99/501-504 alueelta. Esineiden levinnässä kaivausalueella ei kuitenkaan ole havaittavissa esineiden ajoitukseen liittyvää variaatiota. Kaivausalueen löydöistä suurin osa voidaan ajoittaa viikinkiaikaisiksi, tosin osan esineistä käyttö alkaa jo edellisellä periodilla. Tällaisia jo merovingiajalla käytössä olleita esinetyyppejä ovat pronssiset sarjahelmet ja valekierteiset kaularenkaat. Pronssikelloja, joita saatiin siis yhteensä kaksi kappaletta, esiintyy puolestaan ristiretkiaikaisissa, tyyppiltään itäbaltilaissa pääkoristeissa. Pääkoristetta tavataan erityisesti Latviasta, mutta se on meillä harvinainen (Kivikoski 1974, 140 ja taf. 126:1138). Kalmiston muiden löytöjen ollessa selkeästi viikinkiaikaisia täytyy kellojen liittäminen ko. esinetyyppiin suhtautua varauksella. Kalmiston kohdalla on todettava, ettei näiden löytöjen valossa voida osoittaa jonkin kalmiston osan olevan selkeästi toista vanhempi.

5.5. Yhteenvedo kalmisto B:n kesän 2005 kaivausten tuloksista

Vuoden 2005 kaivaustulokset vahvistavat jo edellisesän tutkimuksissa saatuja tuloksia koskien kalmiston rakennetta. Kyseessä on tiheäkiveyksinen, luontaisella moreenikumulla sijaitseva polttokenttäkalmisto. Kiveyksessä ei ole havaittavissa tarkoituksellista kerroksellisuutta, samoin isompia ja pienempiä kiviä esiintyy sikin sokin kaikissa kalmistokerroksissa. Suurimmat kivet, jotka lienevät luontaisesti paikalla olleita, ovat kuitenkin kalmiston pohjakerroksessa. Tumma kalmistomaa peittää koko kiveyksen alueen. Joissakin kohden kalmiston maannos oli jo ensimmäisessä kerroksessa tavanomaisesta tummempaa, mustaa noensekaista kalmistomaata. Tyyppillistä kalmistolle oli, että aivan sen pohjakerroksesta juuri ennen puhtaan pohjamaan alkamista, esiintyi koko kalmistokiveyksen alueella muutaman sentin paksuinen mustan noensekaisen kalmistomaan kerros. Tämä kerros lienee seurausta siitä, kun sadevesi aikojen kuluessa on uuttanut nokea kalmiston alimpiin kerroksiin.

Löytöjä saatiin kaivausten jokaisesta kerroksesta, mutta eniten niitä tuli mustasta noensekaisesta kalmistomaasta kerroksesta kolme. Löytöjen levintä ei näytä kertovan kalmiston eri osien välisistä ikäsuhteista. Keskusosa ei vaikuta tutkimustulosten valossa olevan kalmiston perifeerisiä osia vanhempi. Kaikki löydöt voidaan ajoittaa viikinkiajalle, lähinnä 800- ja 900-luvuille.

6. Asuinpaikka C

6.1. Muinaisjäännöksen kuvaus

Asuinpaikka C on peltoalueella, joka sijaitsee etelään ja kaakkoon kalmisto A:sta ja länteen kalmisto B:stä. Vuonna 1986 pellolla suoritettiin koekuopitusta, jolloin muutamissa koekuopissa havaittiin 10-20 cm paksuinen, nokinen kerros. Koekuoppien maannoksesta tehdyssä fosfaattianalysissä paljastui osasta näytteistä voimakkaita fosfaattipitoisuuksia. Koekuopat olivat löydöttömiä, mutta myöhemmin on kyseiseltä pellolta saatu pintalöytöinä talteen mm. keramiikkaa, kuonaa ja muutamia esineenkappaleita (mm. yksi kiekkokivi ja kaksi hioimen katkelmaa). Löytöjä saatiin eniten alueelta, joka sijaitsee peltoterassilla aivan kalmisto B:n länsipuolella. (Vainionmäki – A Merovingian Period Cemetery in Laitila, Finland 1996: 28-29) Löydöt ovat tyypiltään sellaisia, jotka voidaan löyhästi ajoittaa rautakautisiksi. Ne eivät eroa kalmistoista A ja B saaduista löydöistä mitenkään, joten on mahdollista, että asuinpaikka ajoittuu kalmistojen käyttöaikaan. Varsinaisia kaivauksia ei asuinpaikalla oltu ennen vuoden 2005 kaivauksia tehty.

6.2. Kaivausalue ja -menetelmä sekä kaivuutyön eteneminen

Kesän 2005 tutkimusten tavoitteena oli selvittää tarkemmin Vainionmäen asuinpaikan C sijaintia ja ajoitusta. Koeoja päätettiin sijoittaa kulkemaan pellolla alueella, jolla vuonna 1986 kaivetut ja nokimaata sisältäneet koekuopat sijaitsivat (ks. kuva 5, F136310). Suurin osa pellolta pintapoimituista löydöistä oli peräisin tästä alueesta itään sijaitsevalta peltoterassilta, mutta koska varmat merkit kulttuurikerroksesta olivat tulleet nimenomaan alueelta kalmisto A:sta etelään, päätettiin koeoja kaivaa sinne. Koeoja oli metrin levyinen ja aluksi 15 metriä pitkä ja kulki pellolla korkeuskäyriä vastaan suunnassa itäkoillinen-länsilounas. Kaivausten edetessä kävi ilmi lähes koko koeojan itäkoillis-puolen olevan löydötön ja puhdasta maannosta. Havaittu nokimaakerros puolestaan painottui koeojan länsilounais-päätyyn, joten koeojaa päätettiin tämän vuoksi jatkaa vielä kymmenen metriä tähän suuntaan. Näin ollen koeojan lopullinen pituus oli 25 metriä. (Ks. kartta 1)

Koeoja sijaitsi lähes poikittain pääilmansuuntiin nähden, joten vanhojen kaivaustensisäisten koordinaatistojen käyttäminen ei ollut mahdollista. Koeojalle luotiin oma koordinaatisto, jossa sen alku- ja loppupäätyjen koordinaatit olivat seuraavat: E-NE –päädyssä 2000/5015 ja 2001/5015 sekä W-SW päädyssä 2000/4990 ja 2001/4990. Koeojan läheiseen, isohkoon irtokiveen siirrettiin korkeus kalmistolla sijaitsevasta korkeuspisteestä. Korkeuspisteen korkeus oli 20,77 m mpy.

Koeojasta poistettiin 30 cm:n paksuinen peltokerros koneellisesti. Poistettu pintamaa kasattiin koeojan viereen, josta se oli myöhemmin myös helppo lapioida takaisin koeojaan. Myöhemmin tuli ilmi, että koeojan länsilounais-päädyssä pintamaata olisi voitu poistaa parhaimmillaan liki 50 cm paksuinen kerros. Tämä pääty koeojasta kun sattui olemaan tasaisella maalla muun osan koeojasta sijaitessa ylempänä loivassa rinteessä. Sen vuoksi peltomultaa oli aikojen kuluessa kerrostunut paksummin tasaisella pinnalla sijainneelle alueelle.

Koeojaa kaivettiin aluksi tasokaivauksena 5 cm paksuisissa kerroksissa. Kaivettu maa seulottiin ja löydöt otettiin pääasiallisesti talteen neliömetrin ruuduissa ja kerroksittain. Paikaltaan löydetyille esinelöydöille mitattiin löytökoordinaatit sentin tarkkuudella ja niille myös vaaittiin korkeus. Kaivausten edetessä kävi selväksi, että koeojan ruuduissa 2000/4990-4999 kaivettava maannos oli huomattavan paksu. Täältä, nokimaakerroksen alta, tuli esiin tummanharmaa hiekkamaannos, joka oli yhteydessä kaivausten toiseksi viimeisenä päivänä löydettyyn rakenteeseen. Sen vuoksi myös

tämä harmaa, tosin löydötön, kerros oli pyrittävä tutkimaan. Kaivausmetodia oli vaihdettava siten, että tason 4 jälkeiset kerrokset kaivettiin lapiolla. Samalla kerroksia kaivettiin kerrallaan kaksi eli kaivauskerroksen paksuudeksi tuli 10 cm. Vanha kerrosjako kuitenkin säilytettiin eli lapiokaivuun alettua yksi varsinainen kaivuukerros sisälsi kaksi kaivauksen sisäistä kerrosta. Näin ollen joka toinen taso jäi ikään kuin dokumentoimatta kaivuukerroksen tullessa paksuudeltaan kaksinkertaiseksi. Löytöluettelossa nämä 10 cm paksuiset kaivuukerrokset on merkitty siten, että esineen löytökerrokseksi on merkitty molemmat alkuperäisen kerrosjaon mukaiset kerrokset. Teknisistä syistä johtuen kerrosmerkintä löytöluettelossa on esimerkiksi muodossa 5,6 kun tarkoitetaan kerroksia 5 ja 6 jne. Koeoja oli saatu kaivettua lähes kokonaan pohjaan tasossa 14. Tässä tasossa oli vielä jäljellä harmaan hiekan läikkä, jotka kaivettiin pois yksikköinä. Nämä yksiköt on teknisistä syistä johtuen merkitty löytöluettelossa kerroksena 15. Suurin osa koeojasta (2000/4996-5015) oli kuitenkin pohjassa jo useita kerroksia ylempänä (ks. kartta 16). Koeoja oli syvyydeltään 40 cm:stä 102 cm:iin.

Koeojan tasoista piirrettiin tasokartat mittakaavassa 1:25, jotka MapInfo -ohjelmalla puhtaaksi piirrettäessä pienennettiin mittakaavaan 1:50. Tasot myös valokuvattiin sekä dia- että mustavalkofilmille. Makrofossiilinäytteitä otettiin kaksi kappaletta kerroksesta 4-5 (Ks. Luettelo makronäytteistä s. 23). Muutamia hiilinäytteitä otettiin tasosta 14. Näiden lisäksi seuraavasta eli viimeisestä kaivuukerroksesta otettiin talteen osin hiiltynyttä, pehmennettyä puuta. Kaivausten päätyttyä koeojan päätyihin hakattiin paalut ja alueen reunoihin asetettiin rakennusharsoa. Tämän jälkeen koeoja täytettiin ja ennallistettiin (ks. kuva 6, F136395).

6.3. Havaitut rakenteet ja ilmiöt maannoksessa

Mielenkiintoisimmaksi alueeksi koeojassa osoittautuivat ruudut 2000/4990-5002. Tältä alueelta paljastui noin 40 cm syvyydestä 10:stä 20:een cm:n paksuinen noensekainen kulttuurimaakerros. Kulttuurimaakerroksen alla oli lisäksi ruuduissa 2000/4994-4995 havaittavissa kivirakenne, johon liittyvä tummanharmaa hiekkakerros peitti ruudut 2000/4990-4995. Tummanharmaassa hiekkakerroksessa oli lisäksi kaksi tai mahdollisesti kolme seipäänjälkeä ruuduissa 2000/4993-4994. Havaitut ilmiöt käydään seuraavassa läpi tasoittain.

Tasossa 1 peltomulta peitti vielä ruudut 2000/4990-4999. Sen sijaan ruudussa 2000/5000 alkoi jo pilkottaa musta, noensekainen kulttuurimaa. Ruuduissa 2000/5002-5003 oli suuri, tasaisen soikea, halkaisijaltaan noin metrin oleva kivi. Ensimmäisen tason mielenkiintoisin ilmiö on kuitenkin ruutujen 2000/5005-5007 alueella, jossa ruskean kulttuurimaannoksen ja harmaan soran kattamalla alueella on joukko halkaisijaltaan 10-20 cm olevia kiviä. Kiviä esiintyy kyllä koko koeojan alueella, muttei muualla näin tiheästi. Ruudussa 2000/5005 oli harmaassa sorassa havaittavissa pyöreä, halkaisijaltaan noin 10 cm oleva tummanharmaa läikkä. Läikkä ei kuitenkaan jatkunut alempiin kerroksiin, joten se ei liene paalunjälki. Ruudussa 2000/5006 oli ruskean likamaan kattamalla alueella havaittavissa kivien reunustama, mahdollinen paalunjälki. (Ks. kuva 7, F136321 ja kartta 13)

Tasossa 2 maannos oli vielä suurelta osin sekaantunutta peltomultaa ruuduissa 2000/4990-4996. Ruuduissa 2000/4997-4999 sen sijaan alkoi mustaa noensekaista kulttuurimaata pilkottaa peltomultakerroksen seasta. Ruudun 2000/5000 maannos olikin kokonaan tätä mustaa noensekaista kulttuurimaata. Loppuosa koeojasta alkoi olla maannokseltaan puhdasta soraa, tosin ruuduissa 2000/5001-5003 oli harmaata hiekkaa. Edellisessä tasossa, ruudussa 2000/5006 ollut mahdollinen paalunjälki ei erottunut tässä tasossa. Halkaisijaltaan noin 10-20 cm olevia kiviä oli nyt

tiheämmässä lähinnä juuri ruudussa 2000/5006, jossa maannos oli punertavaa hiekkaa. Ruutu 2000/5014 jätettiin tasoon 1.

Tasossa 3 ruutujen 2000/4990-4994 alue oli vieläkin peltomullan peittämää. Musta noensekainen kulttuurimaa kattoi ruudut 2000/4995-4997. Muutoin maannos oli lähinnä tummanharmaata hiekkaa tai harmaata savensekaista soraa. Ruuduissa 2000/5005-5007 esiintyi runsaasti halkaisijaltaan 10-20 cm olevia kiviä. Tällä alueella maannos oli punertavaa hiekkaa. Ruudussa 2000/5006 oli pitkänomainen pienehkö kivi sekä muutamia muita pikkukiviä ympyrämäisessä muodostelmassa (ks. kuva 8, F 136334). Tässä kohtaa sijaitti myös ensimmäisessä tasossa havaittu, mahdollinen paalunsija. Väriltään mahdollinen paalunsija ei eronnut ympäröivästä maannoksesta. Sateen jälkeen oli kuitenkin havaittavissa, että halkaisijaltaan noin 10-15 cm kokoinen alue kiviympyrän keskellä imi vettä ympäröivää maannosta huomattavasti nopeammin ja erottui ympäristöstä hieman savisemmalta vaikuttavana alueena. Samassa ruudussa (kohdassa 2000,05-30/5006,70-5007,05) oli myös toinen pieni, halkaisijaltaan noin 20 cm oleva kivikehä, jonka keskellä ei voitu myöskään havaita värjäymää (ks. kuva 8, F136334). Ruudut 2000/5008-5013 jätettiin tasoon 2 ja koeojan viimeinen ruutu 2000/5014 olikin jo aiemmin jätetty tasoon 1. (Ks. kartta 14)

Tasossa 4 ruutujen 2000/4990-4992 maannos oli edelleenkin sekaantunutta peltomultaa. Ruutujen 2000/4993-4996 alueella oli havaittavissa mustaa noensekaista kulttuurimaata. Sattumalta osuimme myös yhden vuonna 1986 kaivetun koekuopan päälle, joka oli havaittavissa muodoltaan neliömäisenä sekaantuneen soran läikkänä ruudussa 2000/4994. Ruuduissa 2000/4997-4999 oli tummanharmaata hiekkaa, loppuosa koeojasta oli kaivettu pohjaan. Maannos pohjaan kaivetulla alueella vaihteli lähinnä vaaleasta hiekasta savensekaiseen soraan. (Ks. kartta 15)

Seuraavat kaivetut kerrokset olivatkin paksuudeltaan 10 cm, joten seuraava dokumentoitu taso oli *taso 6*. Tämä taso kaivettiin vain ruuduista 2000/4990-4999. Ruuduissa 2000/4990-4992 maannos oli edelleen mustaa noensekaista kulttuurimaata, ruutujen 2000/4993-4996 alueella puolestaan pääasiassa tummanharmaata hiekkaa. Muualla maannos oli pääasiassa harmaata hiesua ja vaaleaa hiekkaa. Vuoden 1986 koekuoppa erottui edelleen neliömäisenä sekaantuneen maan läikkänä ruudussa 2000/4994.

Kun seuraavasta kaivetusta kerroksesta oli kaivettu puolet eli 5 cm, näkyi tasossa (*taso 7*) kaksi, mahdollisesti jopa kolme halkaisijaltaan noin 5 cm olevaa ympäröivää maannosta tummempaa värjäymää (ks. kuva 9, F136365 ja Luettelo koeoja C1:n tasoissa 7-10 esiintyvistä seipäänjäljistä s. 23). Näistä kaksi jatkui aina kymmenenteen tasoon saakka. *Tasoa 8* kuvaavaan tasokarttaan on kuitenkin merkitty myös tämä tasossa 7 ilmennyt mahdollinen seipäänjälki katkoviivalla. Yksi seipäänjäljistä puolitettiin kaivettaessa. Seipäänjäljen profiilista oli nähtävissä, kuinka se kapenee alaspäin (Ks. kuva 10, F136374). Tasossa 8 mustaa noensekaista kulttuurimaata oli vielä ruudussa 2000/4990. Tummanharmaan hiekan alue käsitti ruudut 2000/4991-4996. Muualla koeojassa maannos oli lähinnä harmaata hiesua. Ruudut 2000/4998-4999 oli jätetty tasoon 6 ja loppuosa koeojasta kaivettu pohjaan jo ylemmissä tasoissa. Mielenkiintoisin ilmiö oli ruutujen 2000/4995-4996 ollut, suurehkojen, halkaisijaltaan 20-40 cm kivien muodostama kivirivi. Kivirivi oli leveydeltään 0,5 – 1 m levyinen, vaikutti etelä-pohjoissuuntaiselta ja jatkui myös seuraaviin kerroksiin. (Ks. kuva 11, F136366 ja kartta 16)

Kerrokset 9 ja 10 kaivettiin ainoastaan ruuduista 2000/4990-4995. *Tasossa 10* maannos alueella oli kauttaaltaan tummanharmaata hiekkaa, paitsi aivan ruudun 2000/4999 itäkoillis-reunassa, jossa se on harmaata hiesua. Seipäänjäljet A ja B olivat edelleen näkyvissä. Ruuduissa 2000/4994-4995 oli vielä joitakin kiviä jäljellä tasossa 8 havaitusta kivirivistä. Tummanharmaa hiekka reunusti kiviriviä sen itäkoillis-puolella. (Ks. kartta 16)

Tasossa 12 tummanharmaata hiekkaa esiintyi ruuduissa 2000/4990-4991 ja osin ruuduissa 2000/4994-4995. Muualla maannos oli harmaata hiesua. Ruudussa 2000/4995 oli vielä jäljellä joitakin suurehkoja kiviä edellisissä tasoissa havaitusta kivirivistä. Ruuduissa 2000/4992-4993 oli harmaassa hiesussa havaittavissa muutamia tummanharmaan hiekan värjäämiä raitoja. Näiden raitojen pituus oli noin 40 cm ja leveys noin 4-5 cm. Raidat eivät ole kovinkaan. Osa raitamaisista värjäymistä jatkui profiiliin. Samoista ruuduista tuli myös joitakin edellä kuvattuihin raitoihin nähden suoraan 90 asteen kulmassa olevia, pituudeltaan noin 10 cm ja leveydeltään noin 2 cm olevia hiiliviiruja. Tässä tasossa tuli myös ruudusta 2000/4992 esille 40 cm pituinen ja noin 4 cm levyinen, osittain hiiltynyt ja pahasti pehmentynyt puu. Puu oli paksuudeltaan noin 6 cm paksuinen ja se otettiin ylös kokonaisena. Tarkemmissa tutkimuksissa paljastui, että puunkappale oli suurimmaksi osaksi maatonut. Siitä oli säilynyt lähinnä hiiltynyt osa, muu erottui värjäymänä maannoksessa. (Ks. kuva 12, F136385 ja kartta 16)

Koeojasta *14. tasoon* kaivettiin ruudut 2000/4990-4995. Tässä tasossa suurin osa maannoksesta oli harmaata hiesua. Tummanharmaata hiekkaa esiintyi ruuduissa 2000/4990-4991 ja 2000/4995. Ruudussa 2000/4995 oli myös joitakin suurehkoja kiviä, jotka olivat osa jo tasossa 8 näkyntä kiviriviä. Ruudussa 2000/4991 oli näkyvissä kaksi pituudeltaan noin 40 cm ja leveydeltään 4-5 cm olevaa, eteläpohjois –suuntaista tummempaa värjäymää. Samanlaisia värjäymiähän oli näkyvissä muutamia jo tasossa 12. Värjäymät ovat edelleen melko vaikeasti havaittavia ja päättyvätkin tähän tasoon. (Ks. kartta 16)

Tason 14 jälkeen tummanharmaan hiekan värjäymät kaivettiin yksikköinä pois. Koeoja oli vihdoin ja viimein saatu pohjaan. Mielenkiintoista on, että ruudussa 2000/4995 olevaa tummanharmaan hiekan aluetta kaivettaessa löytyi siitä karkeatekoinen kiekkokivi. Tummanharmaan hiekan värjäymä ruudussa oli kuoppamainen ja sijaitsi aivan edellisissä tasoissa 8-14 havaitun kivirivin kohdalla.

6.4. Löydöt ja niiden levinneisyys koeojassa

Asuinpaikalla suurimmaksi löytöryhmäksi osoittautui palanut savi, jota koeojasta saatiin yhteensä hieman yli kilon verran (ks. Luettelo palaneen saven levinnästä asuinpaikka C:llä, s. 27). Eniten palanutta savea saatiin ruutujen 2000/4990-5000 kohdalta eli alueelta, jossa oli havaittavissa tumma, noensekainen kulttuurimaannos. Kaivauskerroksista palanutta savea saatiin eniten kerroksista neljä sekä 5-6. Varsinaista savitiivistettä saatiin yhteensä n. 120 grammaa ja myös sen levintä oli painottunut samojen ruutujen alueelle kuin palaneen savenkin (ks. Luettelo savitiivisteiden levinnästä asuinpaikka C:llä, s. 28). Eniten savitiivistettä saatiin kaivauskerroksesta 7-8, mutta pääasiassa sitä löytyi mustan, noensekaisen kulttuurimaan kerrostumasta, etenkin kaivauskerroksista 3 ja 4. Kuonaantunutta savea löydettiin yhteensä hieman yli sata grammaa ja myös sen levintä painottui pääasiassa ruutujen 2000/4990-5002 väliselle alueelle rikkaimman löytökerroksen ollessa kerros 5-6.

Keramiikkaa löydettiin koeojasta ainoastaan n. 76 grammaa (ks. Luettelo keramiikan levinnästä asuinpaikka C:llä, s. 29). Keramiikka oli koristelematonta ja tyypiltään sellaista, joka on ollut käytössä rautakaudella. Tarkempaa ajoitusta ei asuinpaikalle keramiikan perusteella voida antaa. Reunapaloja saatiin kolme kappaletta (KM 35206:107, 129, 130) ja pohjapaloja yksi (KM 35206:154). Muista löydöistä mainittakoon mm. palanut luu, jota asuinpaikalta löydettiin ainoastaan n. 4 grammaa sekä mahdollinen pystykangaspuiden savipainon katkelma (KM 35206:119). Molemmat asuinpaikalta löydetyt rautanaulat (KM 35206:62 ja 90) lienevät moderneja

eikä neljännestä kerroksesta löydetystä pronssilevyn katkelmastakaan (KM 35206:105) ole apua asuinpaikan ajoittamisessa.

6.5. Yhteenveto koekaivauksen tuloksista

Kesän 2005 koetutkimuksen tulosten perusteella voidaan todeta, että kalmisto A:n etelä- ja kaakkoispuoleisella pellolla sijaitsee rautakautinen asuinpaikka. Selvinä merkkeinä asuinpaikasta voidaan pitää nokista kulttuurimaakerrosta, josta tuli rautakauden tyyppisiä asuinpaikkalöytöjä, sekä koeojassa havaittua rakennetta. Tyypiltään asuinpaikalta saadut löydöt olivat sellaisia, jotka eivät tarkenna asuinpaikan ajoitusta. Keramiikka oli koristelematonta tyyppiä, jota esiintyy lähes läpi koko rautakauden. Myös harvat esinelöydöt olivat sellaisia, ettei niiden perusteella voida tarkempaa ajoitusta kohteelle antaa.

Asuinpaikkaan liittyvä musta noensekainen kulttuurimaakerros näyttää sijoittuvan alueelle suoraan etelään kalmisto A:sta. Noensekaisen kulttuurimaan kattama alue alkoi koeojan itäkoillis -päädyssä ruudusta 2000/5000 ja jatkui aina ojan länsilounais -päätyyn saakka. Todennäköisesti asuinpaikka rajautuu lounaassa jyrkähköön terassimuodostelmaan. Asuinpaikan laajuutta ei pystytä varmuudella sanomaan, mutta sen on aiemmin arvioitu olevan kooltaan ainakin 35 x 25 m ja sijaitsevan korkeudella 19,5-22 m mpy (Vainionmäki – A Merovingian Period Cemetery in Laitila, Finland 1996, 30-35). Tämän kesän kaivausten perusteella arvioitua asuinpaikka-aluetta voidaan laajentaa jonkin verran luoteeseen. Näin ollen asuinpaikan arvioituksi reunakoordinaateiksi tulisi P = 6760 550 – 6760 610, I = 3211 180 – 3211 250 ja se sijaittisi korkeudella 18-22 m mpy.

Noensekaisen kulttuurimaakerroksen ohella mielenkiintoisiksi osoittautuivat myös ilmiöt sen alapuolella. Välittömästi kulttuurimaakerroksen alla, koeojan ruuduissa 2000/4995-4996 sijaitsi halkaisijaltaan noin 20-40 cm olevista kivistä tehty, eteläpohjoissuuntainen kivirivi. Se ei vaikuttanut luontaiselta. Kivirivi tuli esiin kaivaustasossa 8 ja jatkui aina tasoon 14 saakka. Kiviin näytti olevan liitoksissa tummanharmaan hiekan muodostama maannos. Tummanharmaan hiekan kattama alue näytti itä-koillisessa rajautuvan kiveykseen etenkin tasoissa 8 ja 10. Tummanharmaa hiekkamaannos erottui sen alta tulevasta harmaasta hiesusta selkeästi. Hiekka oli hieman savensekaista ja kovaan tamppautunutta.

Tummanharmaata hiekkaa esiintyi ohuena, noin 5 cm paksuisena kerroksena kaikkialla mustan noensekaisen kulttuurimaakerroksen alla. Se oli kuitenkin paksuimmillaan (jopa 40 cm paksuinen) kiveyksen länsilounais -puolella. Kaivausten viimeisenä päivänä löytyi kiveyksen alla ollutta, harmaan hiekan muodostamasta kuopannetta yksikkönä kaivettaessa karkeatekoinen kiekkokivi (Ks. kartta 9).

Tummanharmaassa hiekassa oli tasossa 7 havaittavissa kaksi, mahdollisesti kolme halkaisijaltaan 5 cm olevaa seipäänjälkeä (A, B ja C). Jäljistä kaksi varmaa (A ja B) jatkuivat aina tasoon 10 saakka. Nämä kaksi seipäänjälkeä sijaitsivat kiveyksen vieressä, sen länsilounais -puolella. Tasossa 12 havaittiin ruuduissa 2000/4992-4993 ympäristöään tummempia, noin 5 cm levyisiä ja 40 cm pituisia raitamaisia värjäymiä. Samasta tasosta löytyi ruudusta 2000/4992 myös osittain maatonut, osittain hiiltynyt puunkappale.

On mahdollista, että edellä kuvattu kivirivi saattaisi olla osa rakennuksen seinälinjaa. Paksu, tummanharmaan hiekan kerrostuma saattaa puolestaan viitata jonkinlaiseen lattiatasoon, jonka päälle musta noensekainen kulttuurikerros on muodostunut. Seipäänjäljet tummanharmaassa hiekassa olisivat näin ollen rakennuksen sisäpuolella. Lähes viimeisessä tasossa esille tulleet

raitamaiset värjäymät olivat luonteeltaan epäselviä, joten ei voida sanoa olisivatko kyseessä olleet esim. auranjäljet. Korostankin sitä, että tutkimusten tässä vaiheessa on mahdotonta varmuudella sanoa, mistä kiveyksessä ja siihen liittyvissä maannoksissa on kyse. Asuinpaikalla sijaitsevan rakenteen tarkempi tulkitseminen on mahdollista vasta kun kohteessa on suoritettu lisätutkimuksia.

Tasoissa 1 ja 3 esiintyi ruuduissa 2000/5005-5007 runsaasti halkaisijaltaan 10-20 cm olevia kiviä. Maannos tällä alueella oli tasosta 2 alaspäin punertavaa hiekkaa. Ruudussa 2000/5006 oli tasoissa 1 ja 3 mahdollisesti paalunjälki. Näyttää siltä, ettei tällä ilmiöllä ole suoraa yhteyttä edellä kuvattuun kulttuurimaannokseen ja kivistä rakenteeseen.

7. Ympäristöön tehdyt koekuopat

Kaivausten aikana tehtiin Vainionmäen muinaisjäännösalueelle ja sen lähistölle yhteensä kuusi koekuoppaa. Näistä nro 1 tehtiin kalmisto A:sta noin 60 metriä lounaaseen sijaitsevalle moreenikumpareelle. Kumpare oli profiililtaan melko jyrkkäseinäinen ja sen päälle oli tuotu pellolta kiviä. Koekuoppa oli löydötön eikä siinä havaittu myöskään maannoksensa puolesta mitään mielenkiintoista.

Loput viisi koekuoppaa (nrot 2-6) tehtiin kalmisto B:n kaakkoispuolella sijaitsevalle pellolle. Niistä yhdestä (nro 5) löydettiin kyntökerroksesta tiiltä ja historiallisen ajan punasavikeramiikkaa. Muut koekuopista olivat löydöttömiä. Koekuopissa ei havaittu merkkejä kulttuurikerroksesta. (Ks. Luettelo vuonna 2005 tehdyistä koekuopista s. 22)

8. Lopuksi

Vainionmäen yleisökaivausprojektin jatkumisesta tulevana kesänä ei vielä ole varmuutta. Kohde itsessään on mielenkiintoinen ja kysymyksiä herättävä. Etenkin asuinpaikan tutkiminen toisi uutta tietoa ja avaisi uuden näkökulman muinaisjäännösalueeseen. Mikäli kaivaukset Vainionmäellä järjestettäisiin, olisi asuinpaikan sopivuutta yleisökaivauskohteeksi vielä kuitenkin pohdittava. Huomioon olisi otettava yleisökaivauksen asettamat erityisvaatimukset, mutta ennen kaikkea myös se, mikä olisi parasta itse muinaisjäännöksen kannalta.

Laitilassa 28.9.2005

Kirsi Luoto

Mustavalkonegatiivit

Kuvaajat: Kirsi Luoto (KML) ja Kalle Luoto (KL), 2005.

Nro	Pvm	Aihe	Suunnasta	Kuvaaja
F 136310	12.7.	Asuinpaikka C, yleiskuva.	N	KML
F 136311	12.7.	Kalmisto B, yleiskuva.	NW	KML
F 136312	12.7.	Kalmisto B, yleiskuva.	SE	KML
F 136313	12.7.	Kalmisto B, yleiskuva.	S	KML
F 136314	12.7.	Kalmisto B, yleiskuva kalmiston laelta.	NW	KML
F 136315	12.7.	Kalmisto B, yleiskuva kalmiston laelta.	N	KML
F 136316	12.7.	Kalmisto B, resentit kivet kalmiston laella.	SW	KML
F 136317	12.7.	Kalmisto B, kaivausalue B2, pintakerros.	N-NE	KML
F 136318	12.7.	Asuinpaikka C, yleiskuva.	E	KML
F 136319	12.7.	Kalmisto B, yleiskuva.	W	KML
F 136320	15.7.	Koeoja C1, 0-taso.	W-SW	KL
F 136321	19.7.	Koeoja C1, 1. taso, ruudut 2000/5000-5014.	W-SW	KML
F 136322	19.7.	Koeoja C1, 1. taso: pyöreä, tumma värjäymä ruudussa 2000/5005.	SE	KML
F 136323	19.7.	Koeoja C1, 1. taso: mahdollinen paalunsija ruudussa 2000/5006.	SE	KML
F 136324	19.7.	Kalmisto B, kaivausalue B2, 0-taso.	N-NE	KML
F 136325	19.7.	Kalmisto B, kaivausalue B2, 0-taso.	SE	KML
F 136326	19.7.	Koeoja C1, 2. taso, ruudut 2000/5000-5014.	W-SW	KML
F 136327	19.7.	Koeoja C1, 2. taso: musta värjäymä ruudussa 2000/5000.	SW	KML
F 136328	20.7.	Koeoja C1, ruudut 2000/4990-4999, 0-taso.	E-NE	KML
F 136329	20.7.	Koeoja C1, 3. kerros: ruutu 2000/5000.	NW	KML
F 136330	21.7.	Kalmisto B, kaivausalue B2, 1. taso.	N-NE	KML
F 136331	21.7.	Kalmisto B, kaivausalue B2, 1. taso.	SE	KML
F 136332	21.7.	Koeoja C1, 3. taso (ruudut 2000/5000-5007).	E-NE	KML
F 136333	21.7.	Koeoja C1, 3. taso (ruudut 2000/5000-5007).	W-SW	KML
F 136334	21.7.	Koeoja C1, 3. taso: mahdolliset paalunsijat ruuduissa 2000/5006-5007.	NW	KML
F 136335	21.7.	Koeoja C1, ruudut 2000/4990-4999, 1. taso.	E-NE	KML
F 136336	25.7.	Kalmisto B, kaivausalue B2, 2. taso: soljenneula in situ ruudussa 98/503.	W	KL
F 136337	26.7.	Kalmisto B, kaivausalue B2, 2. taso.	N-NE	KML
F 136338	26.7.	Kalmisto B, kaivausalue B2, 2. taso.	SE	KML
F 136339	26.7.	Koeoja C1, 4. taso (ruudut 2000/5000-5007).	W-SW	KML
F 136340	26.7.	Koeoja C1, ruudut 2000/4990-4999, 2. taso.	E-NE	KML
F 136341	27.7.	Kalmisto B, kaivausalue B2, ruudut 91-95/501, pintataso.	S	KML
F 136342	27.7.	Kalmisto B, kaivausalue B2, 3. kerros: keskikilvellinen sormus in situ ruudussa 98/501.	S	KML
F 136343	27.7.	Kalmisto B, kaivausalue B2, 3. kerros: keramiikkakeskittymä in situ ruudussa 98/504.	N	KML
F 136344	27.7.	Kalmisto B, kaivausalue B2, ruudut 91-95/501, 0-taso.	S	KML
F 136345	28.7.	Koeoja C1, S-SE-profiili ruudussa 2000/5000	N-NW	KML
F 136346	28.7.	Koeoja C1, S-SE-profiili ruudussa 2000/5001	N-NW	KML
F 136347	28.7.	Koeoja C1, S-SE-profiili ruuduissa 2000/5002-5003.	N-NW	KML
F 136348	28.7.	Koeoja C1, S-SE-profiili ruuduissa 2000/5004-5005.	N-NW	KML
F 136349	28.7.	Koeoja C1, S-SE-profiili ruuduissa 2000/5006-5007.	N-NW	KML

Nro	Pvm	Aihe	Suunnasta	Kuvaaja
F 136350	28.7.	Kalmisto B, kaivausalue B2, 3. kerros: puolipyöreät pikkukivet in situ ruudussa 97/503.	S	KML
F 136351	28.7.	Kalmisto B, kaivausalue B2, 3. kerros: veitsi in situ ruudussa 97/502.	S	KML
F 136352	29.7.	Koeoja C1, ruudut 2000/4990-4999, 3. taso.	E-NE	KML
F 136353	29.7.	Kalmisto B, kaivausalue B2, 3. kerros: solki in situ ruudussa 98/503.	S	KML
F 136354	29.7.	Kalmisto B, kaivausalue B2, 3. taso.	N-NE	KML
F 136355	29.7.	Kalmisto B, kaivausalue B2, 3. taso.	SE	KML
F 136356	29.7.	Kalmisto B, kaivausalue B2, ruudut 91-95/501, 1. taso.	S	KML
F 136357	1.8.	Koeoja C1, 4. kerros: rautanaula in situ ruudussa 2000/4990.	E	KML
F 136358	2.8.	Koeoja C1, ruudut 2000/4990-4999, 4. taso.	E-NE	KML
F 136359	2.8.	Kalmisto B, kaivausalue B2, ruudut 91-95/501, 2. taso. Etualalla tarkistuspistot.	S	KML
F 136360	3.8.	Kalmisto B, kaivausalue B2, 3. krs: valekierteinen kaularengas in situ ruudussa 95/501.	N	KML
F 136361	3.8.	Kalmisto B, kaivausalue B2, 4. kerros: rannerengas in situ ruudussa 98/504.	N	KML
F 136362	3.8.	Kalmisto B:n eteläpuoleinen pelto ja sinne tehdyt koekuopat (5 kpl).	E-SE	KML
F 136363	4.8.	Koeoja C1, ruudut 2000/4990-4999, 6. taso.	E-NE	KML
F 136364	4.8.	Kalmisto B, kaivausalue B2, ruudut 91-95/501, 3. taso.	S	KML
F 136365	4.8.	Koeoja C1, 7.-8. kerros: Seipäänjäljet ruuduissa 2000/4993-4994.	S-SE	KML
F 136366	4.8.	Koeoja C1, 7.-8. kerros: Seipäänjälki ja kivilinja ruuduissa 2000/4994-4995.	S-SE	KML
F 136367	4.8.	Koeoja C1, ruudut 2000/4990-4997 8. tasossa.	E-NE	KML
F 136368	4.8.	Koeoja C1, 8. taso: seipäänjälki ja kivilinja ruuduissa 2000/4994-4995.	S-SE	KML
F 136369	4.8.	Kalmisto B, kaivausalue B2, 4. taso.	N-NE	KML
F 136370	4.8.	Kalmisto B, kaivausalue B2, N-profiili ruuduissa 100/501-502.	S	KML
F 136371	4.8.	Kalmisto B, kaivausalue B2, N-profiili ruuduissa 100/503-504.	S	KML
F 136372	4.8.	Kalmisto B, kaivausalue B2, ruudut 91-95/501, 4. taso.	S	KML
F 136373	5.8.	Koeoja C1, ruudut 2000/4990-4995 10. tasossa.	E-NE	KML
F 136374	5.8.	Koeoja C1, 11.-12 kerros: Seipäänjäljen profiili ruudussa 2000/4994.	E	KML
F 136375	5.8.	Koeoja C1, S-SE –profiili ruudussa 2000/4999.	N-NW	KML
F 136376	5.8.	Koeoja C1, S-SE –profiili ruudussa 2000/4998.	N-NW	KML
F 136377	5.8.	Koeoja C1, S-SE –profiili ruudussa 2000/4997.	N-NW	KML
F 136378	5.8.	Koeoja C1, S-SE –profiili ruudussa 2000/4996.	N-NW	KML
F 136379	5.8.	Kalmisto B, kaivausalue B2, W-profiili ruudussa 98-99/501.	E	KML
F 136380	5.8.	Kalmisto B, kaivausalue B2, W-profiili ruudussa 98-99/501.	E	KML

Nro	Pvm	Aihe	Suunnasta	Kuvaaja
F 136381	5.8.	Kalmisto B, kaivausalue B2, W-profiili ruudussa 96-97/501.	E	KML
F 136382	5.8.	Kalmisto B, kaivausalue B2, W-profiili ruudussa 94-95/501.	E	KML
F 136383	5.8.	Kalmisto B, kaivausalue B2, pohjataso: myös yksikköinä kaivetut värjäymät kaivettu pois.	N-NE	KML
F 136384	5.8.	Koeoja C1, ruudut 2000/4990-4995 12. tasossa.	E-NE	KML
F 136385	5.8.	Koeoja C1, ruudut 2000/4992-4993, 12. taso: hiilet ja tummat, raitamaiset värjäymät.	S-SE	KML
F 136386	5.8.	Koeoja C1, ruudut 2000/4994-4995 tasossa, jossa suurin osa harmaasta hiekasta kaivettu pois eli 14. taso.	S-SE	KML
F 136387	5.8.	Koeoja C1, ruudut 2000/4991-4992 tasossa, jossa suurin osa harmaasta hiekasta kaivettu pois eli 14. taso.	S-SE	KML
F 136388	5.8.	Koeoja C1, ruudut 2000/4990-4995 pohjatasossa: myös yksikköinä kaivetut värjäymät kaivettu pois.	E-NE	KML
F 136389	5.8.	Kalmisto B, kaivausalue B2 ennallistettuna.	N-NE	KML
F 136390	5.8.	Koeoja C1, S-SE profiili ruudussa 2000/4995.	N-NW	KML
F 136391	5.8.	Koeoja C1, S-SE profiili ruudussa 2000/4994.	N-NW	KML
F 136392	5.8.	Koeoja C1, S-SE profiili ruudussa 2000/4993.	N-NW	KML
F 136393	5.8.	Koeoja C1, S-SE profiili ruudussa 2000/4991.	N-NW	KML
F 136394	5.8.	Koeoja C1, S-SE profiili ruudussa 2000/4990.	N-NW	KML
F 136395	5.8.	Koeoja C1 ennallistettuna.	E-NE	KML
F 136396	5.8.	Ryhmäkuva kaivausten kenttähenkilökunnasta.	-	KML

Diapositiivit

Kuvaajat: Kirsi Luoto (KML) ja Kalle Luoto (KL), 2005.

Nro	Pvm	Aihe	Suunnasta	Kuvaaja
55788	12.7.	Asuinpaikka C, yleiskuva.	N	KML
55789	12.7.	Kalmisto B, yleiskuva.	NW	KML
55790	12.7.	Kalmisto B, yleiskuva.	SE	KML
55791	12.7.	Kalmisto B, yleiskuva.	S	KML
55792	12.7.	Kalmisto B, yleiskuva.	SW	KML
55793	12.7.	Kalmisto B, yleiskuva.	NW	KML
55794	12.7.	Kalmisto B, resentit kivet kalmiston laella.	SW	KML
55795	12.7.	Kalmisto B, yleiskuva kalmiston laelta.	NW	KML
55796	12.7.	Kalmisto B, yleiskuva kalmiston laelta.	N	KML
55797	12.7.	Asuinpaikka C, yleiskuva.	E	KML
55798	12.7.	Kalmisto B, yleiskuva.	W	KML
55799	15.7.	Työkuv: koneellinen pintamaan poisto.	-	KL
55800	15.7.	Koeoja C1, 0-taso, ruudut 2000/5000-5014.	W-SW	KL
55801	19.7.	Koeoja C1, 1. taso, ruudut 2000/5000-5014.	E-NE	KML
55802	19.7.	Koeoja C1, 1. taso, ruudut 2000/5000-5014.	W-SW	KML
55803	19.7.	Koeoja C1, 1. taso: pyöreä, tumma värjäymä ruudussa 2000/5005.	SE	KML
55804	19.7.	Koeoja C1, 1. taso: mahdollinen paalunsija ruudussa 2000/5006.	SE	KML
55805	19.7.	Kalmisto B, kaivausalue B2, 0-taso.	N-NE	KML
55806	19.7.	Kalmisto B, kaivausalue B2, 0-taso.	SE	KML
55807	19.7.	Koeoja C1, 2. taso, ruudut 2000/5000-5014.	E-NE	KML
55808	19.7.	Koeoja C1, 2. taso, ruudut 2000/5000-5014.	W-SW	KML
55809	19.7.	Koeoja C1, 2. taso: musta värjäymä ruudussa 2000/5000.	NW	KML
55810	20.7.	Koeoja C1, ruudut 2000/4990-4999, 0-taso.	E-NE	KML
55811	20.7.	Työkuv: vasemmalta lukien Klaus Mäkinen, Ilari Aalto ja Barry Dame.	-	KML
55812	20.7.	Koeoja C1, 3. kerros: ruutu 2000/5000.	NW	KML
55813	20.7.	Työkuv: vasemmalta lukien Sakari Mäkilä, Minna Riihijärvi ja Vesa Hänninen.	-	KML
55814	21.7.	Kalmisto B, kaivausalue B2, 1. taso.	N-NE	KML
55815	21.7.	Kalmisto B, kaivausalue B2, 1. taso.	SE	KML
55816	21.7.	Koeoja C1, 3. taso (ruudut 2000/5000-5007).	E-NE	KML
55817	21.7.	Koeoja C1, 3. taso (ruudut 2000/5000-5007).	W-SW	KML
55818	21.7.	Koeoja C1, 3. taso: mahdolliset paalunsijat ruuduissa 2000/5006-5007.	NW	KML
55819	21.7.	Koeoja C1, ruudut 2000/4990-4999, 1. taso.	E-NE	KML
55820	26.7.	Kalmisto B, kaivausalue B2, 2. taso.	N-NE	KML
55821	26.7.	Kalmisto B, kaivausalue B2, 2. taso.	SE	KML
55822	26.7.	Koeoja C1, 4. taso (ruudut 2000/5000-5007).	W-SW	KML
55823	26.7.	Koeoja C1, ruudut 2000/4990-4999, 2. taso.	E-NE	KML
55824	27.7.	Kalmisto B, kaivausalue B2, ruudut 91-95/501, pintataso.	S	KML
55825	27.7.	Kalmisto B, kaivausalue B2, 3. kerros: keskikilvellinen sormus in situ ruudussa 98/501.	S	KML
55826	27.7.	Kalmisto B, kaivausalue B2, 3. kerros: keramiikkakeskittymä in situ 98/504.	N	KML
55827	27.7.	Kalmisto B, kaivausalue B2, lisäosan (91-95/501) 0-taso.	S	KML
55828	28.7.	Koeoja C1, S-SE-profiili ruudussa 2000/5000	N-NW	KML
55829	28.7.	Koeoja C1, S-SE-profiili ruudussa 2000/5001	N-NW	KML

Nro	Pvm	Aihe	Suunnasta	Kuvaaja
55830	28.7.	Koeoja C1, S-SE-profiili ruuduissa 2000/5002-5003.	N-NW	KML
55831	28.7.	Koeoja C1, S-SE-profiili ruuduissa 2000/5004-5005.	N-NW	KML
55832	28.7.	Koeoja C1, S-SE-profiili ruuduissa 2000/5006-5007.	N-NW	KML
55833	28.7.	Kalmisto B, kaivausalue B2, 3. kerros: puolipyöreät pikkukivet in situ ruudussa 97/503.	S	KML
55834	28.7.	Työkuva: 8-vuotias Linda Laakkonen kaivamassa kalmisto B:llä.	-	KML
55835	28.7.	Kalmisto B, kaivausalue B2, 3 kerros: veitsi in situ ruudussa 97/502.	S	KML
55836	28.7.	Kalmisto B, kaivausalue B2, 3 kerros: veitsi in situ ruudussa 97/502.	E	KML
55837	28.7.	Kalmisto B, kaivausalue B2, 3 kerros: veitsi in situ ruudussa 97/502.	E	KML
55838	29.7.	Koeoja C1, ruudut 2000/4990-4999, 3. taso.	E-NE	KML
55839	29.7.	Kalmisto B, kaivausalue B2, 3. kerros: solki in situ ruudussa 98/503.	S	KML
55840	29.7.	Työkuva kalmisto B:ltä: etualalla Tia Ikonen ja Barry Dame.	-	KML
55841	29.7.	Kalmisto B, kaivausalue B2, 3. taso.	N-NE	KML
55842	29.7.	Kalmisto B, kaivausalue B2, 3. taso.	SE	KML
55843	29.7.	Kalmisto B, kaivausalue B2, lisäosan (91-95/501) 1. taso.	S	KML
55844	1.8.	Koeoja C1, 4. kerros: rautanaula in situ ruudussa 2000/4990.	SE	KML
55845	1.8.	Yleiskuva: Koeoja ja kalmisto idästä katsottuna.	E	KML
55846	2.8.	Koeoja C1, ruudut 2000/4990-4999, 4. taso.	E-NE	KML
55847	2.8.	Kalmisto B, kaivausalue B2, ruudut 91-95/501, 2. taso. Etualalla tarkistuspistot.	S	KML
55848	3.8.	Kalmisto B, kaivausalue B2, 3. krs: valekierteinen kaularengas in situ ruudussa 95/501.	N	KML
55849	3.8.	Kalmisto B, kaivausalue B2, 3. krs: valekierteinen kaularengas in situ ruudussa 95/501.	N	KML
55850	3.8.	Kalmisto B, kaivausalue B2, 4. kerros: rannerengas in situ ruudussa 98/504.	N	KML
55851	3.8.	Kalmisto B:n eteläpuoleinen pelto ja sinne tehdyt koekuopat (5 kpl).	E-SE	KML
55852	4.8.	Koeoja C1, ruudut 2000/4990-4999, 6. taso.	E-NE	KML
55853	4.8.	Kalmisto B, kaivausalue B2, ruudut 91-95/501, 3. taso.	S	KML
55854	4.8.	Koeoja C1, 7.-8. kerros: Seipäänjäljet ruuduissa 2000/4993-4994.	S-SE	KML
55855	4.8.	Koeoja C1, 7.-8. kerros: Seipäänjälki ja kivilinja ruuduissa 2000/4994-4995.	S-SE	KML
55856	4.8.	Koeoja C1, ruudut 2000/4990-4997 8. tasossa.	E-NE	KML
55857	4.8.	Koeoja C1, 8. taso: seipäänjälki ja kivilinja ruuduissa 2000/4994-4995.	S-SE	KML
55858	4.8.	Kalmisto B, kaivausalue B2, 4. taso.	N-NE	KML
55859	4.8.	Kalmisto B, kaivausalue B2, N-profiili ruuduissa 100/501-502.	S	KML

Nro	Pvm	Aihe	Suunnasta	Kuvaaja
55860	4.8.	Kalmisto B, kaivausalue B2, N-profiili ruuduissa 100/503-504.	S	KML
55861	4.8.	Kalmisto B, kaivausalue B2, ruudut 91-95/501, 4. taso.	S	KML
55862	5.8.	Koeoja C1, 11.-12 kerros: Seipäänjäljen profiili ruudussa 2000/4994.	E	KML
55863	5.8.	Koeojan C1, S-SE –profiili ruudussa 2000/4999.	N-NW	KML
55864	5.8.	Koeojan C1, S-SE –profiili ruudussa 2000/4998.	N-NW	KML
55865	5.8.	Koeojan C1, S-SE –profiili ruudussa 2000/4997.	N-NW	KML
55866	5.8.	Koeojan C1, S-SE –profiili ruudussa 2000/4996.	N-NW	KML
55867	5.8.	Kalmisto B, kaivausalue B2, pohjataso: myös yksikköinä kaivetut värjäymät kaivettu pois.	N-NE	KML
55868	5.8.	Kalmisto B, kaivausalue B2, pohjataso: myös yksikköinä kaivetut värjäymät kaivettu pois.	S	KML
55869	5.8.	Koeoja C1, ruudut 2000/4990-4995 12. tasossa.	E-NE	KML
55870	5.8.	Koeoja C1, 12. taso: hiilet ja tummat, raitamaiset värjäymät ruuduissa 2000/4992-4993.	S-SE	KML
55871	5.8.	Koeoja C1, ruudut 2000/4994-4995 tasossa, jossa suurin osa harmaasta ^{hiekasta} hiekasta kaivettu pois eli 14. taso.	S-SE	KML
55872	5.8.	Koeoja C1, ruudut 2000/4990-4995 pohjatasossa: myös yksikköinä kaivetut värjäymät kaivettu pois.	E-NE	KML
55873	5.8.	Kalmisto B, kaivausalue B2 ennallistettuna.	N-NE	KML
55874	5.8.	Koeoja C1, S-SE profiili ruudussa 2000/4995.	N-NW	KML
55875	5.8.	Koeoja C1, S-SE profiili ruudussa 2000/4994.	N-NW	KML
55876	5.8.	Koeoja C1, S-SE profiili ruudussa 2000/4993.	N-NW	KML
55877	5.8.	Koeoja C1, S-SE profiili ruudussa 2000/4992.	N-NW	KML
55878	5.8.	Koeoja C1, S-SE profiili ruudussa 2000/4991.	N-NW	KML
55879	5.8.	Koeoja C1, S-SE profiili ruudussa 2000/4990.	N-NW	KML
55880	5.8.	Koeoja C1 ennallistettuna.	E-NE	KML

Luettelo kertomukseen liittyvistä kartoista

Nro	Karttatyyppi	MK	Koko	Sivu
1	Yleiskartta	1:500	A3	31
2	Profiilikartta, kalmisto B	1:20	A3	32
3	Pintavaaituskartta, kalmisto B	1:50	A3	33
4	Tasokartta, kalmisto B, 0-taso	1:50	A3	34
5	Tasokartta, kalmisto B, 1. taso	1:50	A3	35
6	Tasokartta, kalmisto B, 2. taso	1:50	A3	36
7	Tasokartta, kalmisto B, 3. taso	1:50	A3	37
8	Tasokartta, kalmisto B, 4. taso	1:50	A3	38
9	Profiilikartta, asuinpaikka C	1:20	A3	39
10	Profiilikartta, asuinpaikka C	1:20	A3	40
11	Pintavaaituskartta, asuinpaikka C	1:50	A3	41
12	Tasokartta, asuinpaikka C, 0- taso	1:50	A3	42
13	Tasokartta, asuinpaikka C, 1. taso	1:50	A3	43
14	Tasokartta, asuinpaikka C, 3. taso	1:50	A3	44
15	Tasokartta, asuinpaikka C, 4. taso	1:50	A3	45
16	Tasokartta, asuinpaikka C, tasot 8, 10, 12 ja 14	1:50	A4	46

Luettelo vuonna 2005 tehdyistä koekuopista

Koekuoppa 1:	Turvekerros	10 cm	
	Puhdas moreenimaa	25 cm	
	Löydötön		
	Sijaiti kalmisto A:sta noin 50 metriä lounaaseen olevalla moreenikumulla (ks. kartta 1).		
Koekuoppa 2:	Peltomulta	36 cm	
	Puhdas sora	8 cm	
	Löydötön		
	Sijaiti pellolla Kalmisto B:stä kaakkoon (ks. kartta 1).		
Koekuoppa 3:	Peltomulta	30 cm	
	Puhdas sora	13 cm	
	Löydötön		
	Sijaiti pellolla Kalmisto B:stä kaakkoon (ks. kartta 1).		
Koekuoppa 4:	Peltomulta	42 cm	
	Puhdas sora	5 cm	
	Löydötön		
	Sijaiti pellolla Kalmisto B:stä kaakkoon (ks. kartta 1).		
Koekuoppa 5:	Peltomulta	40 cm	
	Puhdas sora	5 cm	
	Löytöinä peltomultakerroksesta tiiltä ja historiallisen ajan keramiikkaa. Sijaiti pellolla Kalmisto B:stä kaakkoon (ks. kartta 1).		

Koekuoppa 6: Peltomulta 27 cm
Puhdas sora 15 cm
Löydötön
Sijaitsi pellolla Kalmisto B:stä kaakkoon (ks. kartta 1).

Luettelo koeoja C1:n tasoissa 7-10 esiintyneistä seipäänjäljistä

Seipäänjälki A: X = 2000,90
Y = 4994,80
Z = havaitaan korkeudella 17,90 m mpy,
loppuu 17,66 m mpy

Seipäänjälki B: X = 2000,50
Y = 4993,36
Z = havaitaan korkeudella 17,79 m mpy,
loppuu korkeudella 17,65 m mpy

Mahdollinen
seipäänjälki C: X = 2000,04
Y = 4993,42
Z = 17,82 m mpy
Havainto epävarma, sillä värjäymä havaitaan vasta tällä korkeudella,
eikä se jatku tätä alemmas.

Luettelo otetuista makrofossiilinäytteistä

Asuinpaikka C: Näyte 1
X = 2000,41 – 2000,70
Y = 4995,29 – 4995,54
Z = 17,96 - 18,07 m mpy
4.-5. kerros
Otettu 1.8.2005.

Näyte 2
X = 2000,34 – 2000,56
Y = 4996,54 – 4996,75
Z = 17,94 - 18,02 m mpy
4. kerros
Otettu 1.8.2005

Kalmisto B: Näyte 3
X = 99,25 – 99,50
Y = 504,20 – 504,45
Z = 22,73 - 22,76 m mpy
4. kerros
Otettu 1.8.2005.

Keramiikan levintä (g/ruutu) kalmisto B:n kaivausalueella kerroksittain:

Ruutu	0. krs	1. krs	2. krs.	3. krs	4. krs	5. krs	Yht.
91/501							
92/501							
93/501					0,8		0,8
94/501			0,9	3,0	9,1		13,0
95/501		4,6	17,1	2,2			23,9
96/501	4,8	16,9	60,9	18,2	0,01	0,5	101,31
96/502		5,3	10,7	4,6			20,6
96/503			38,4	38,5	11,3		88,2
96/504		34,5	18,0	150,7	6,2		209,4
97/501		2,5	50,4	68,5	3,1	0,4	124,9
97/502		6,8	48,7	142,7	0,2		198,4
97/503		32,3	14,5	53,4	176,7		276,9
97/504		4,3	67,5	63,3	227,6		362,7
98/501		1,7	63,8	362,2	388,6	26,1	842,4
98/502		6,9	40,5	186,1	65,6	6,6	305,7
98/503		1,1	43,7	274,7	341,7		661,2
98/504		3,4	51,1	219,1	318,7		592,3
99/501	0,8	3,8	56,7	64,0	37,6		162,9
99/502		15,7	47,2	130,5	52,0		245,4
99/503		6,9	171,2	345,9	215,9	67,5	807,4
99/504		21,0	86,5	474,6	183,2		765,3
Yht.	5,6	167,7	887,8	2602,2	2038,31	101,1	5802,71

Palaneen luun levintä (g/ruutu) kalmisto B:n kaivausalueella kerroksittain:

Ruutu	0. krs	1. krs	2. krs.	3. krs	4. krs	5. krs	Yht.
91/501							
92/501		0,1					0,1
93/501				0,5	0,01		0,51
94/501		6,8	0,2	0,4			7,4
95/501			6,0	4,5	5,9	0,4	16,8
96/501	5,7	13,1	32,0	33,7	1,3	4,7	90,5
96/502		9,9	26,5	19,1	0,01		82,01
96/503	0,01	3,1	20,1	15,7	2,8	1,0	42,71
96/504	1,5	11,7	20,7	44,8	5,4		84,1
97/501		16,6	58,7	59,7	5,6	0,7	141,3
97/502	1,5	23,8	62,2	65,2	5,2		157,9
97/503		21,1	23,3	44,7	42,0		131,1
97/504		8,9	24,5	5,1	17,4	0,01	55,91
98/501		2,4	89,9	62,7	76,1	5,7	236,8
98/502	0,2	17,2	57,3	315,6	51,9	5,2	447,4
98/503		18,7	20,1	139,9	156,7		335,4
98/504		5,0	33,6	153,2	60,2		252,0
99/501	0,1	10,3	70,6	157,4	100,5	1,1	340,0
99/502		18,6	106,6	267,0	104,8	0,6	497,6
99/503	2,1	22,8	114,4	17,5	111,0	9,6	277,4
99/504		14,5	75,7	170,3	97,0		357,5
Yht.	11,11	224,6	842,4	1577,0	843,82	29,01	3527,94

Pronssin levintä (g/ruutu) kalmisto B:n kaivausalueella kerroksittain:

Ruutu	0. krs	1. krs	2. krs.	3. krs	4. krs	5. krs	Yht.
91/501							
92/501							
93/501							
94/501		3,1					3,1
95/501		3,6		53,3			56,9
96/501		1,7	0,3	7,0			9,0
96/502		6,4	1,7	0,3			8,4
96/503			0,4	1,3			1,7
96/504		0,1	3,6				3,7
97/501		1,8	0,6	16,4	12,4		31,2
97/502			1,4	3,4			4,8
97/503	0,8	1,2	0,8	1,3	2,4		6,5
97/504		0,8		0,2	1,4		2,4
98/501			5,7	16,1	0,3		22,1
98/502			2,7	5,6			8,3
98/503		5,4		25,4	9,0		39,8
98/504			0,1	5,0	18,7		23,8
99/501			3,3	0,6	1,71		5,6
99/502		0,5	3,8	43,4	2,6		50,3
99/503			8,3	4,9	3,81		17,0
99/504			1,4	11,5	9,2		22,1
Yht.	0,8	24,6	34,1	195,7	61,5		316,7

Raudan levintä (g/ruutu) kalmisto B:n kaivausalueella kerroksittain:

Ruutu	0. krs	1. krs	2. krs.	3. krs	4. krs	5. krs	Yht.
91/501							
92/501							
93/501							
94/501							
95/501							
96/501							
96/502							
96/503			5,4				5,4
96/504			1,6	0,5			2,1
97/501				1,1			1,1
97/502				81,6			81,6
97/503					0,3		0,3
97/504							
98/501			4,3	1,2	3,5		9,0
98/502			2,2	9,5			11,7
98/503		0,5	3,5	41,2	3,9		49,1
98/504							
99/501							
99/502			0,9	14,8			15,7
99/503			0,9	20,8	4,3		26,0
99/504							
Yht.		0,5	18,8	170,7	12,0		202

Helmiä levintä (kpl/ruutu) kalmisto B:n kaivausalueella kerroksittain:

Ruutu	0. krs	1. krs	2. krs.	3. krs	4. krs	5. krs	Yht.
91/501							
92/501							
93/501							
94/501							
95/501							
96/501			1				1
96/502			1				1
96/503					1		1
96/504							
97/501				1			1
97/502			1				1
97/503					1		1
97/504		1					1
98/501				1	1		2
98/502							
98/503				1	1		2
98/504			1	5	2		8
99/501		1	1	1	1		4
99/502			2	5			7
99/503			3	10	18		31
99/504			1	4	10		15
Yht.		2	11	28	35		76

Palaneen saven levintä (g/ruutu) asuinpaikka C:n kaivausalueella kerroksittain:

Ruutu	1. krs	2. krs.	3. krs	4. krs	5.-6. krs	7.-8. krs	9.-10. krs	11.-12. krs	13.-14. krs	15. krs	Yht.
2000/4990	3,7	3,6	2,2	9,0	27,3	40,4					86,2
2000/4991	6,6	1,6	1,4	13,3	14,6	89,1			0,5		127,1
2000/4992	11,2	4,6	17,6	24,1	77,2	70,5					205,2
2000/4993	4,0	4,6	8,4	33,7	85,4	1,1					137,2
2000/4994	2,8	13,0	8,6	32,3	50,0						106,7
2000/4995	10,1	9,2	10,3	50,2	14,3						94,1
2000/4996	4,4	12,0	20,3	85,8	8,6						131,1
2000/4997	12,0	25,3	12,5	28,9							78,7
2000/4998	5,7	31,2	8,7	5,0							50,6
2000/4999	4,6	34,5	7,5	0,2							46,8
2000/5000	31,5	14,4	1,8								47,7
2000/5001	13,3	12,4									25,7
2000/5002	20,8	1,1									21,9
2000/5003	7,6										7,6
2000/5004	16,6										16,6
2000/5005	5,5										5,5
2000/5006											
2000/5007	5,5	0,3									5,8
2000/5008	0,2										0,2
2000/5009	0,4										0,4
2000/5010	0,3										0,3
2000/5011	0,5										0,5
2000/5012	1,6										1,6
2000/5013											
2000/5014											
Yht.	168,9	167,8	99,3	282,5	277,4	201,1			0,5		1197,5

Savitiivisten levintä (g/ruutu) asuinpaikka C:n kaivausalueella kerroksittain:

Ruutu	1. krs	2. krs.	3. krs	4. krs	5.-6. krs	7.-8. krs	9.-10. krs	11.-12. krs	13.-14. krs	15. krs	Yht.
2000/4990											
2000/4991						4,4					4,4
2000/4992					6,9	37,5					44,4
2000/4993					1,9						1,9
2000/4994				9,5							9,5
2000/4995				7,4							7,4
2000/4996				1,2							1,2
2000/4997			12,5	4,2							16,7
2000/4998	0,8		9,3								10,1
2000/4999		2,4		3,4							5,8
2000/5000			4,0								4,0
2000/5001		3,1									3,1
2000/5002		2,3									2,3
2000/5003	1,4										1,4
2000/5004											
2000/5005											
2000/5006											
2000/5007		6,6									6,6
2000/5008											
2000/5009											
2000/5010											
2000/5011											
2000/5012											
2000/5013											
2000/5014											
Yht.	2,2	14,4	25,8	25,7	8,8	41,9					118,8

Keramiikan levintä (g/ruutu) asuinpaikka C:n kaivausalueella kerroksittain:

Ruutu	1. krs	2. krs.	3. krs	4. krs	5.-6. krs	7.-8. krs	9.-10. krs	11.-12. krs	13.-14. krs	15. krs	Yht.
2000/4990				1,2	2,5						3,7
2000/4991			0,3			19,2					19,5
2000/4992					8,9	16,4					25,3
2000/4993				1,6		0,3					1,9
2000/4994				1,1							1,1
2000/4995				0,4							0,4
2000/4996				8,7							8,7
2000/4997											
2000/4998				4,3							4,3
2000/4999				0,3							0,3
2000/5000											
2000/5001		3,0	6,5								9,5
2000/5002											
2000/5003											
2000/5004											
2000/5005											
2000/5006	1,1										1,1
2000/5007											
2000/5008											
2000/5009											
2000/5010											
2000/5011											
2000/5012											
2000/5013											
2000/5014											
Yht.	1,1	3,0	6,8	17,6	11,4	35,9					75,8

Lähteet

Suulliset tiedonannot:

Impilä, Erkki (s. 1933). Suullinen tiedonanto, heinäkuu 2005.

Arkistolähteet:

Kuokkanen, Timo 1990. Laitila. Rannansiirtymiskäyrä. Käsikirjoitus. Turun yliopiston arkeologian oppiaineen topografinen arkisto.

Luoto, Kirsi 2004. Laitila Vainionmäki kalmisto B. Kertomus koekaivauksesta 26.7.-6.8.2004. Museoviraston arkeologian osaston arkisto.

Saukkonen, Jyri 1986. Laitilan Kodjalan Virilän Vainionmäki, kaivauskertomus 1986. Museoviraston arkeologian osaston arkisto.

Kirjallisuus:

Kivikoski, Ella 1938. Likarmade spännen från vikingatiden. Finskt Museum XLV. s 10-28.

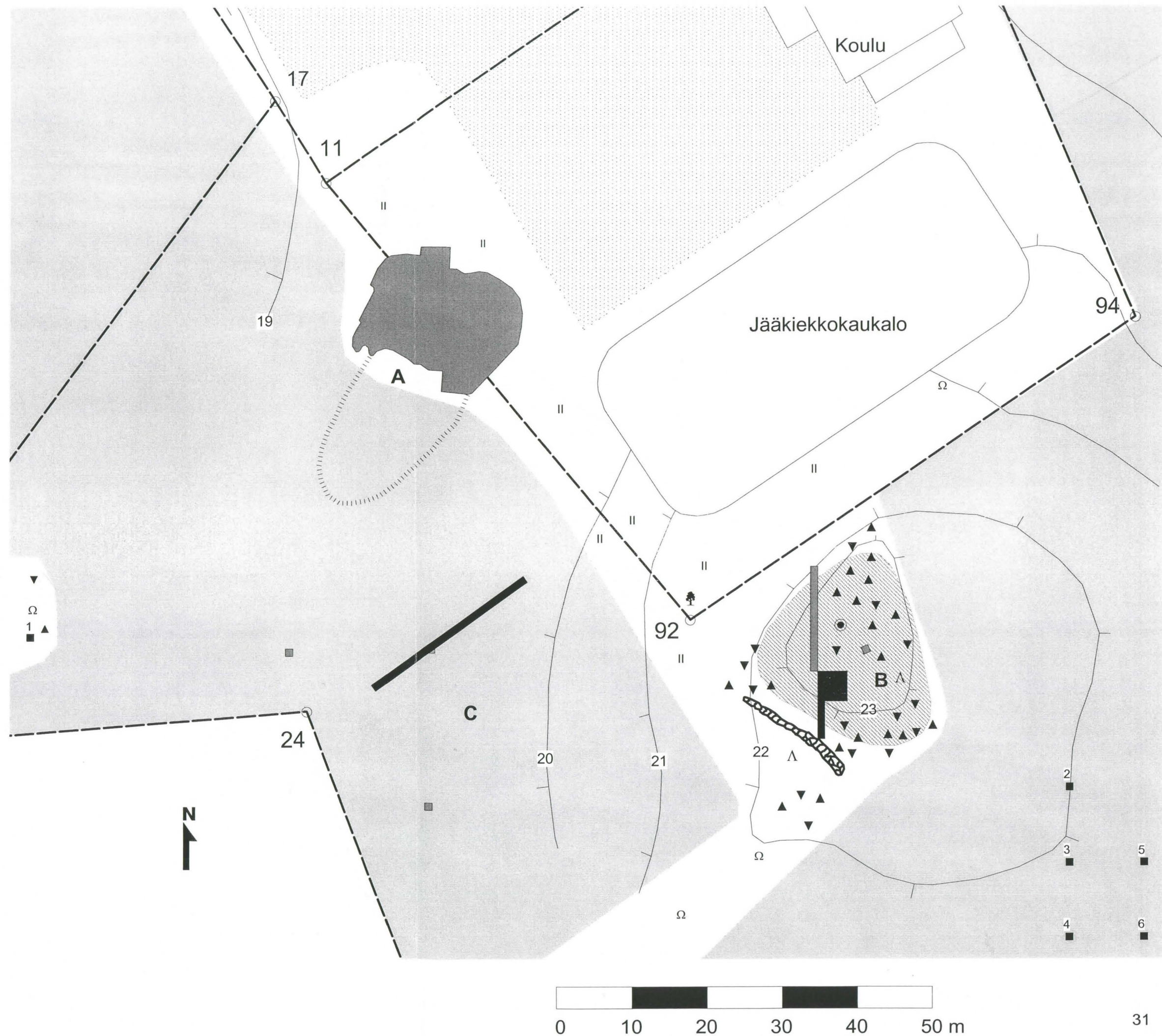
Kivikoski, Ella 1973. Die Eisenzeit Finnlands. Bildwerk und Text. Helsinki.

Vainionmäki – A Merovingian...1996. Vainionmäki – A Merovingian Period Cemetery in Laitila, Finland. Purhonen, P. (ed.). National Board of Antiquities. Vammala

LAITILA VAINIONMÄKI,
Kalmisto B ja asuinpaikka C
Kirsi Luoto 2005
Kartta 1
Yleiskartta
MK 1:500
Piirtänyt Kalle Luoto

Karttapohjana käytetty Tryggve Gestrinin yleiskarttaa vuodelta 1987, kirjan "Vainionmäki - Merovingian Period Cemetery in Laitila Finland" (1996; 22, fig. 9) karttaa ja toimitusinsinööri Riitta Saarnin lohkomiskarttaa (arkistotunnus MMLm/31636/33/2005).

- Vuonna 2005 kaivetut alueet
- Aikaisemmin kaivetut alueet
- Kalmiston B oletettu laajuus
- Pelto
- Hiekkakenttä
- Kiviaita
- Pensaita ja lehtipuita
- Heinikkoa
- Havupuita
- Suuri mänty
- Kivenlohkareita
- Kalmistokumpare A:n oletettu laajuus
- Korkeuskäyrä ja käyrän korkeusluku m mpy.
- Kalmiston B korkeuskiintopiste 23,86 m mpy.
- Rajalinja, rajamerkki ja rajamerkin numero

LAITILA VAINIONMÄKI KALMISTO B

Kirsi Luoto 2005

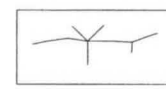
Kartta 2

Kaivausalue B2

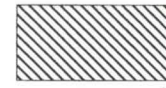
Profiilikartat

MK 1:20

Piirtänyt Kalle Luoto

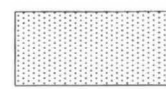
Turve

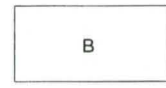
Tumma kalmistomaa

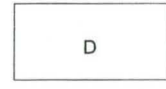
Musta noensekainen kalmistomaa

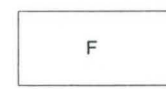
Hiekkansekainen tumma kalmistomaa

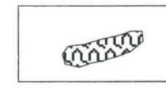
Punertava hiekka

Ruskea hiekka

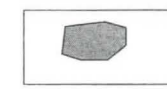
Sora

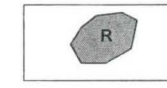
Juuri

Korkeus, metriä merenpinnan yläpuolella

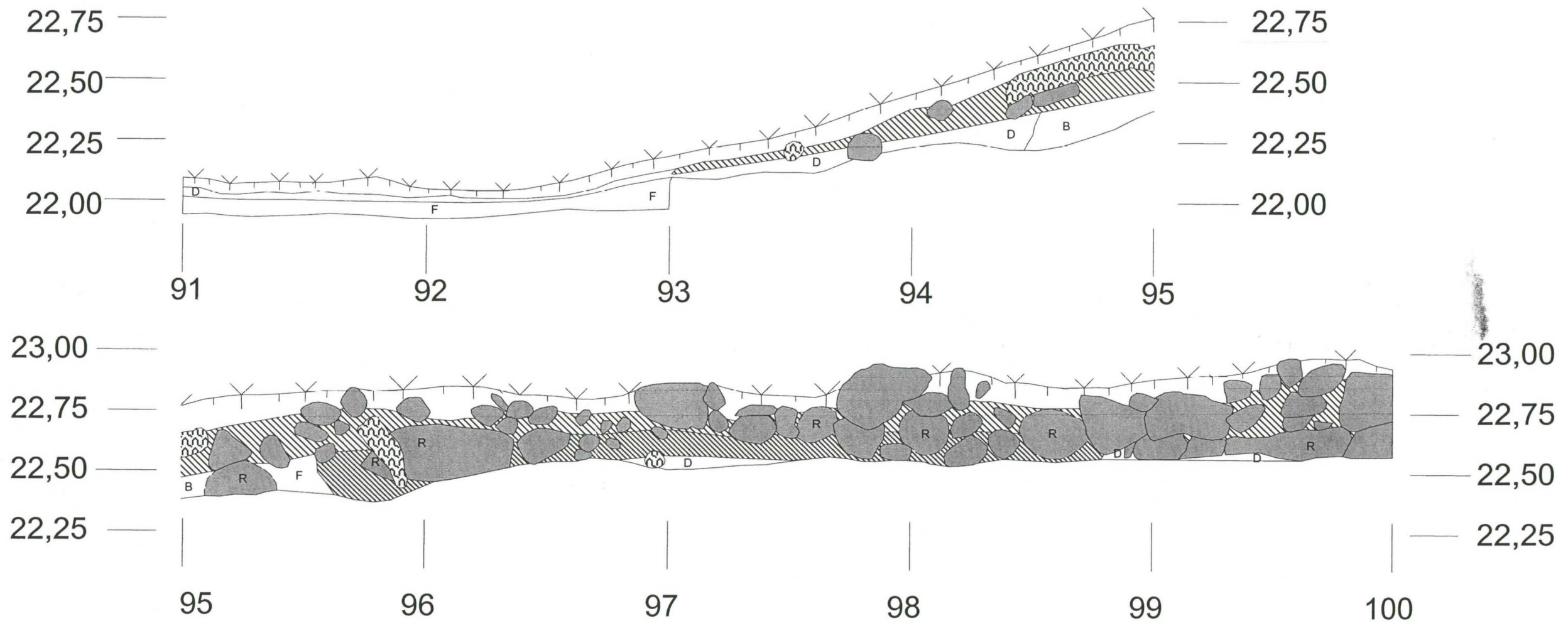
Kivi

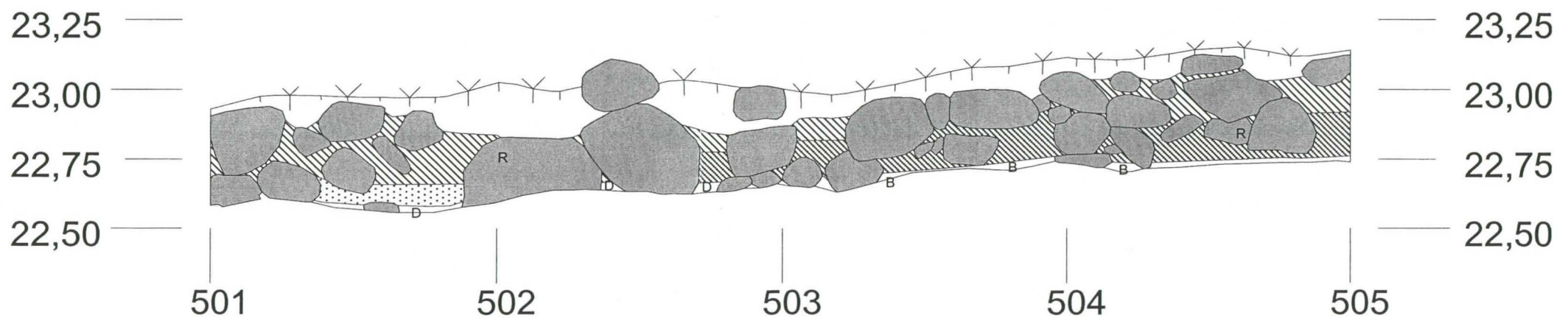
Rapautunut kivi

Kaivausalueen B2 länsiprofiili

Kaivausalueen B2 pohjoisprofiili

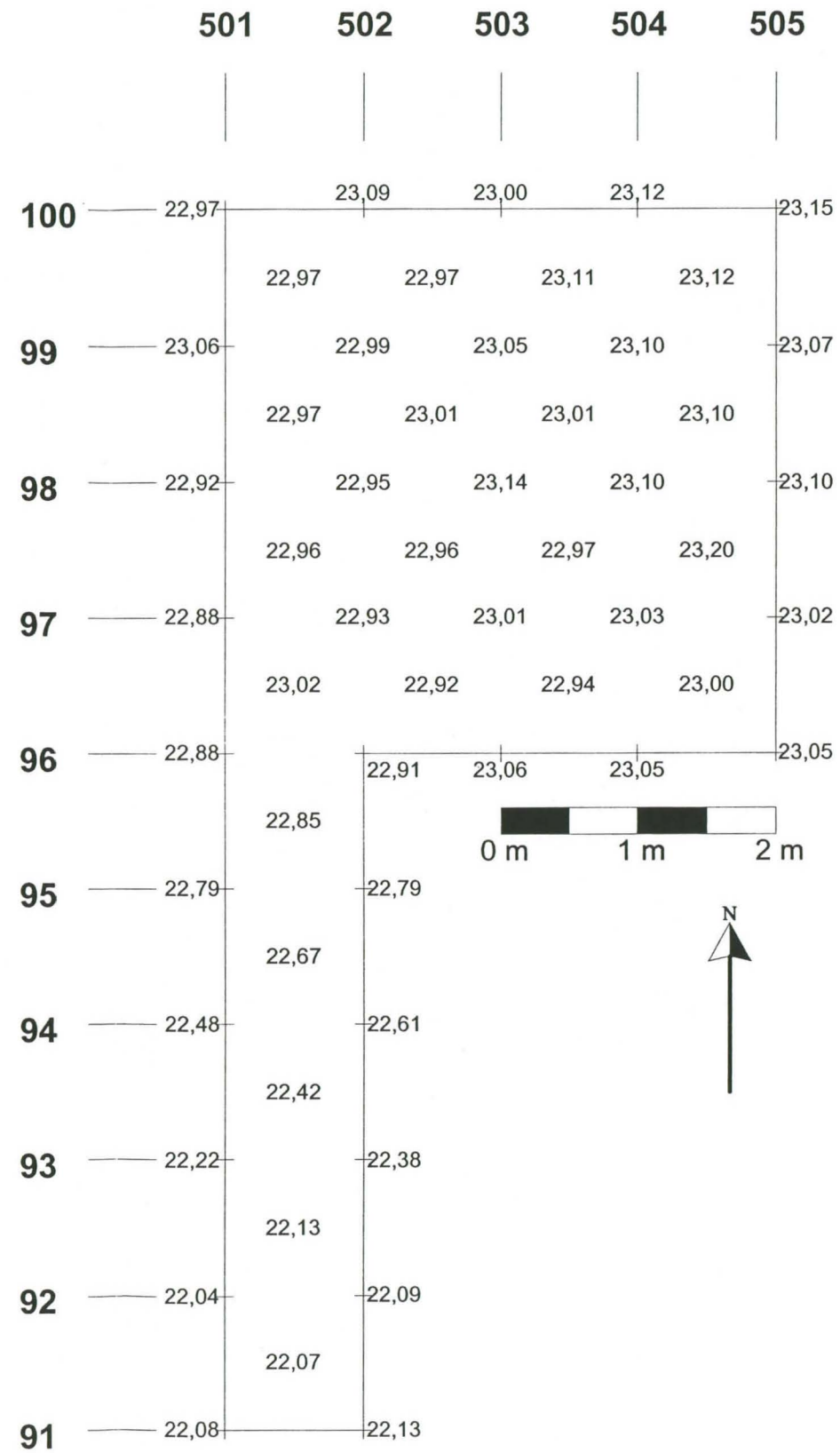
LAITILA
 VAINIONMÄKI, kalmisto B
 Kirsi Luoto 2005

Kartta 3
 Kaivausalue B2
 Pintavaaitukset
 MK 1:50

Piirtänyt Kalle Luoto

22,66

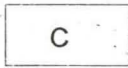
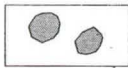
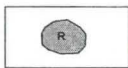
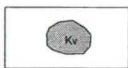

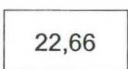
Korkeus, metriä merenpinnan
 yläpuolella

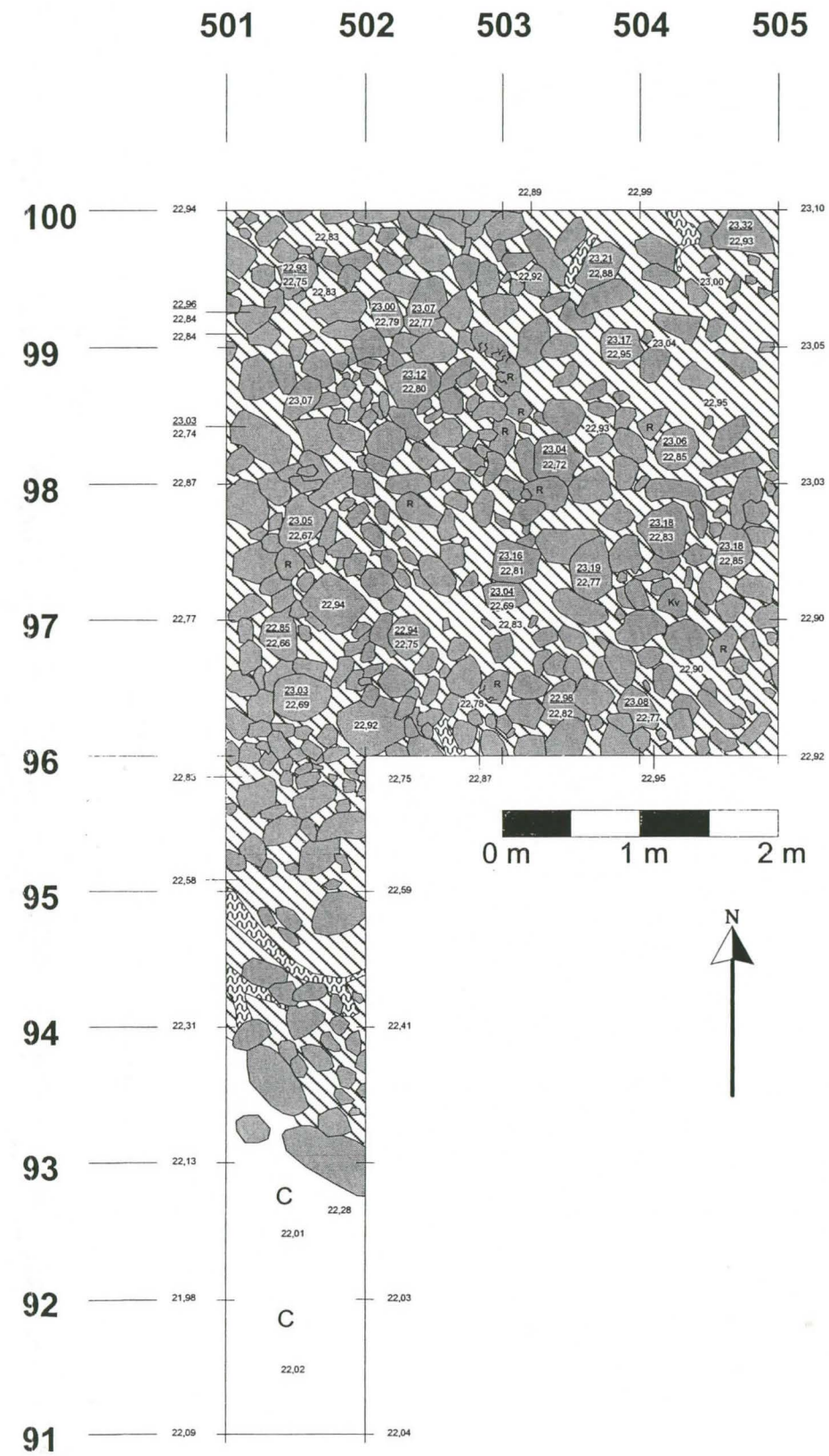

LAITILA
 VAINIONMÄKI, kalmisto B
 Kirsi Luoto 2005

Kartta 4
 Kaivausalue B2
 Taso 0
 MK 1:50

Kenttäpiirros Kirsi ja Kalle Luoto
 Puhtaaksi piirtänyt Kalle Luoto

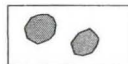
- Tumma kalmistomaa
- Harmaa hiekka
- Kivi
- Rapakivi
- Kvartsikivi
- Juuri
- Korkeus, metriä merenpinnan yläpuolella

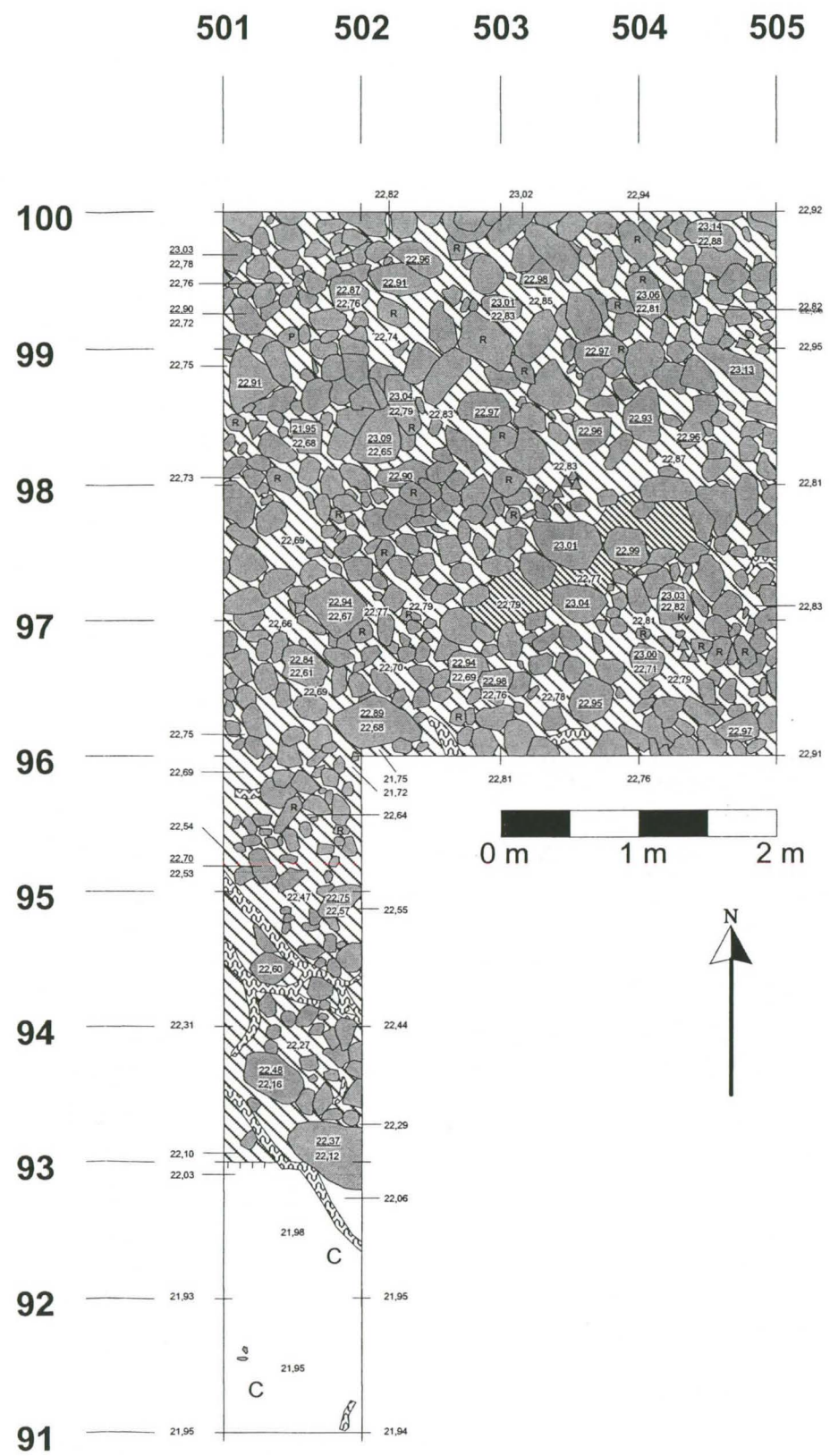

LAITILA
 VAINIONMÄKI, kalmisto B
 Kirsi Luoto 2005

Kartta 5
 Kaivausalue B2
 Taso 1
 MK 1:50

Kenttäpiirros Kalle Luoto
 Puhtaaksi piirtänyt Kalle Luoto

- Tumma kalmistomaa
- Musta noensekainen kalmistomaa
- Harmaa hiekka
- Kivi
- Rapakivi
- Kvartsikivi
- Pystykivi
- Juuri
- Korkeus, metriä merenpinnan yläpuolella

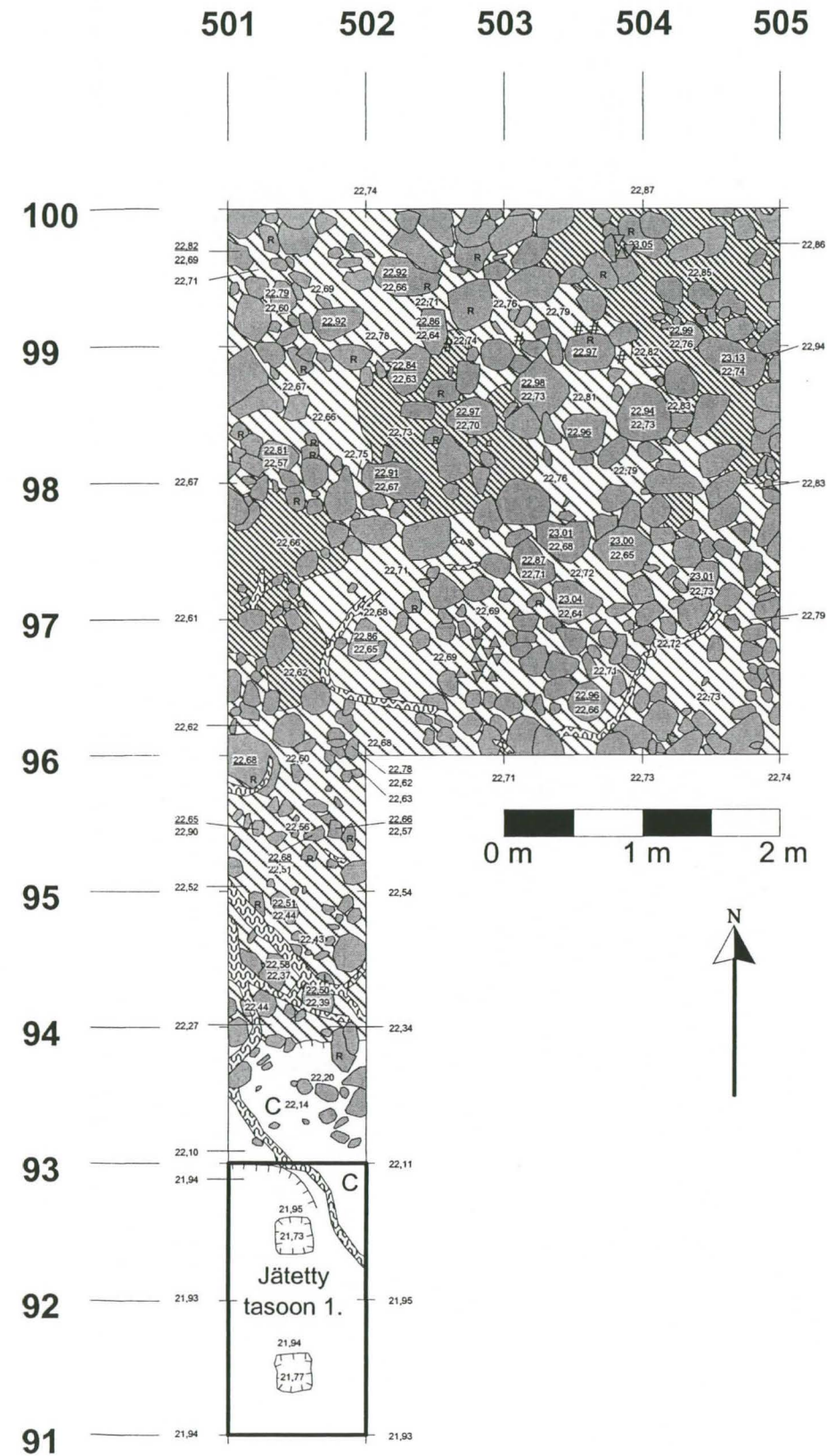

LAITILA
VAINIONMÄKI, kalmisto B
Kirsi Luoto 2005

Kartta 6
Kaivausalue B2
Taso 2
MK 1:50

Kenttäpiirros Kalle Luoto
Puhtaaksi piirtänyt Kalle Luoto

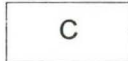

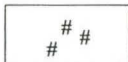
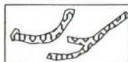
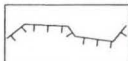

- Tumma kalmistomaa
- Musta noensekainen kalmistomaa
- Harmaa hiekka
- Kivi
- Rapakivi
- Laakakivi
- Hiiltä
- Juuri
- Korkeus, metriä merenpinnan yläpuolella

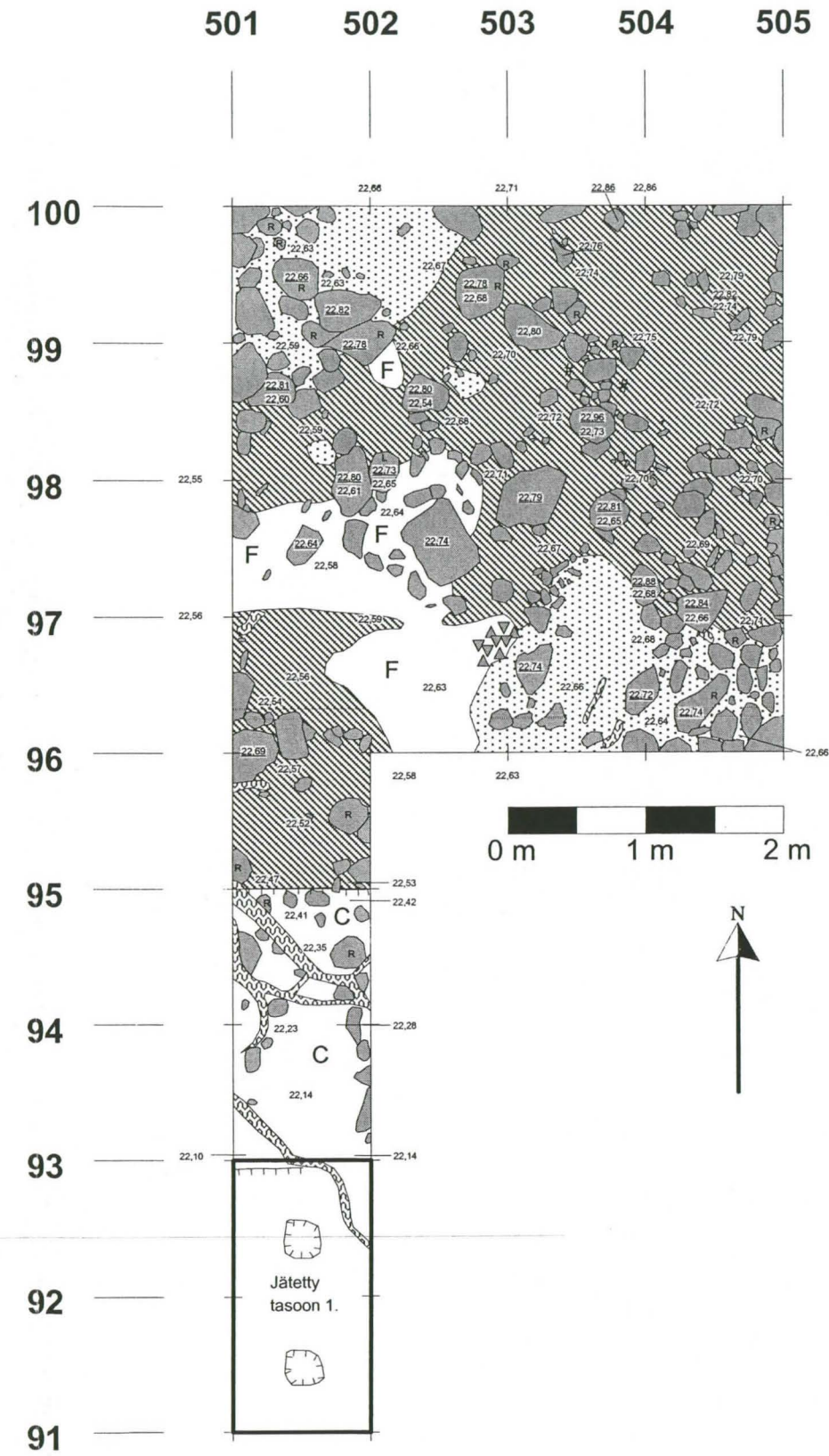

LAITILA
VAINIONMÄKI, kalmisto B
Kirsi Luoto 2005

Kartta 7
Kaivausalue B2
Taso 3
MK 1:50

Kenttäpiirros Kalle Luoto
Puhtaaksi piirtänyt Kalle Luoto

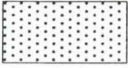
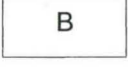
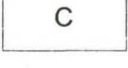
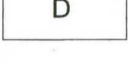
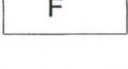

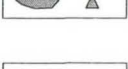
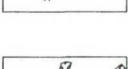
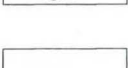
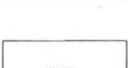

- Musta noensekainen kalmistomaa
- Hiekkansekainen tumma kalmistomaa
- Harmaa hiekka
- Kellertävä sora
- Kivi
- Laakakivi
- Rapakivi
- Hiiltä
- Juuri
- Suuri korkeusero
- Korkeus, metriä merenpinnan
yläpuolella

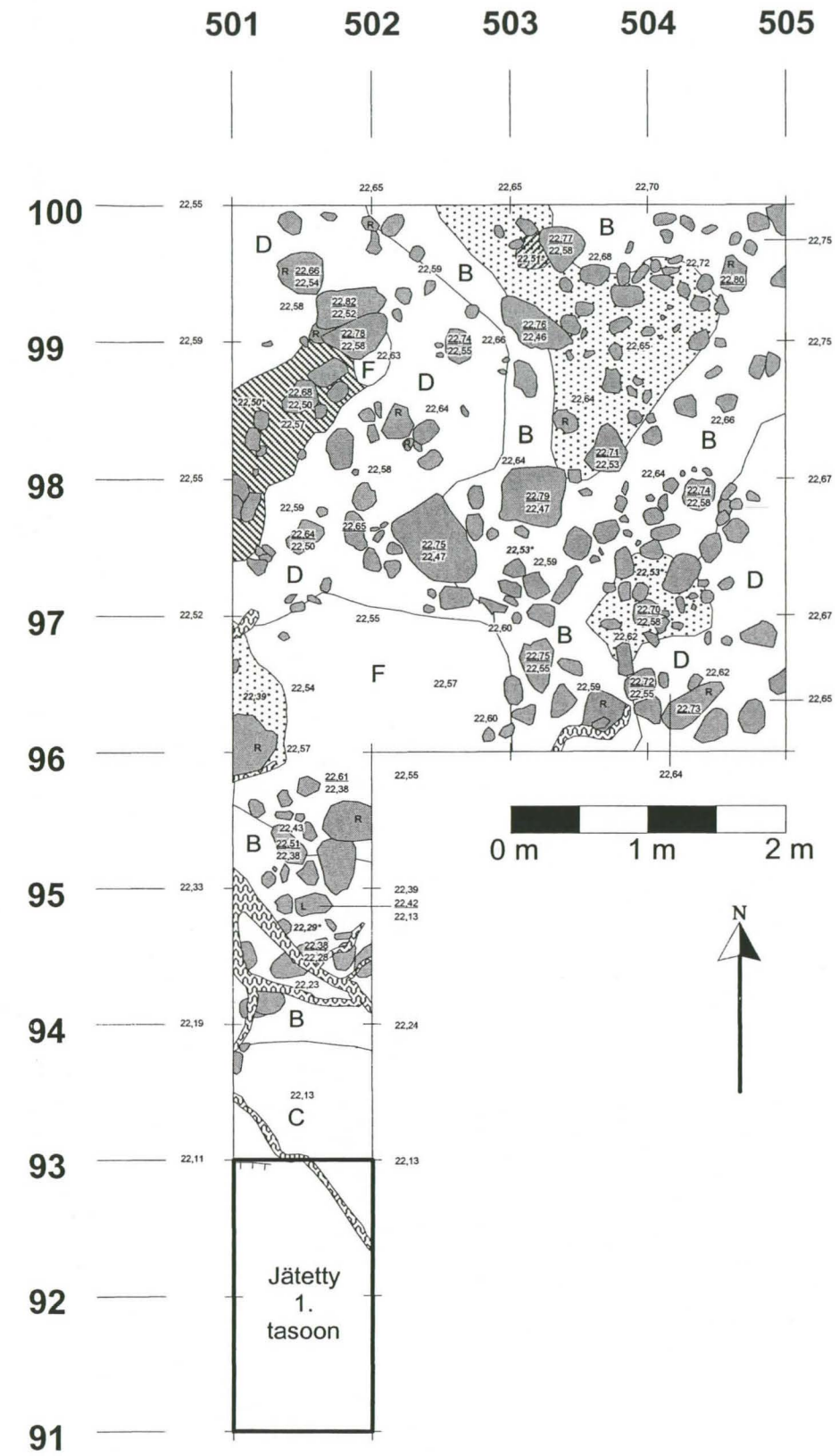

LAITILA
 VAINIONMÄKI, kalmisto B
 Kirsi Luoto 2005

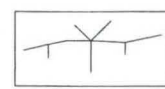
Kartta 8
 Kaivausalue B2
 Taso 4
 MK 1:50

Kenttäpiirros Kalle Luoto
 Puhtaaksi piirtänyt Kalle Luoto

- Musta noensekainen kalmistomaa
- Hiekansenkainen tumma kalmistomaa
- Punertava hiekka
- Harmaa hiekka
- Ruskea hiekka
- Kellertävä sora
- Kivi
- Laakakivi
- Rapakivi
- Hiiltä
- Juuri
- Suuri korkeusero
- Korkeus, metriä merenpinnan yläpuolella

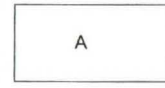
LAITILA VAINIONMÄKI
ASUINPAIKKA C
Kirsi Luoto 2005
 Kartta 9
 Koeojan kaakkoisprofiili 1/2
 MK 1:20
 Piirtänyt Kalle Luoto

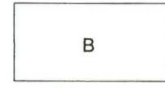
Peltomulta

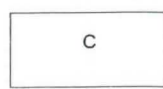
Musta noensekainen kulttuurimaa

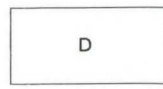
Harmaa hiekka

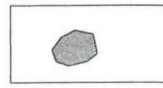
Harmaa sora

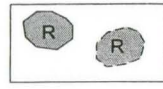
Punertava hiekka

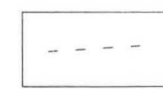
Harmaa hieta

Kivi

Rapautunut kivi

Koneella kaivetun peltokerroksen alapinta

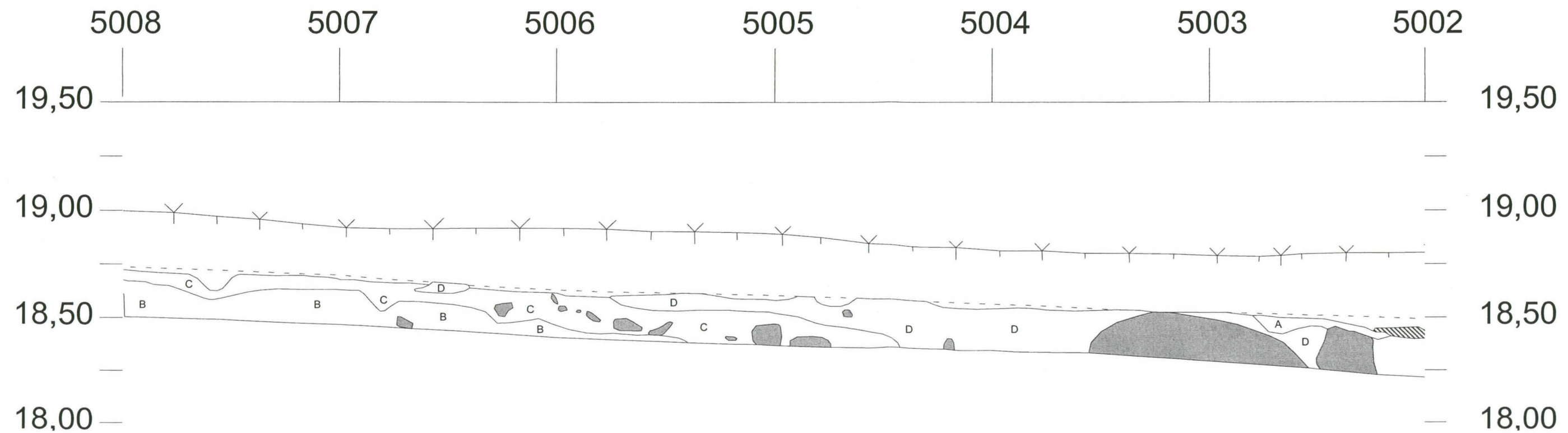
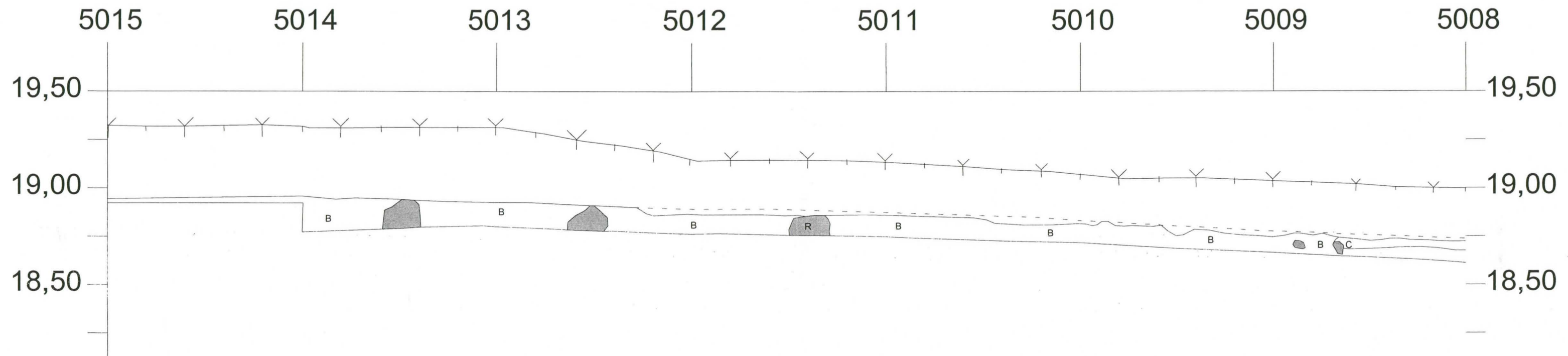
23,56

Korkeus, metriä merenpinnan yläpuolella

0

1 m

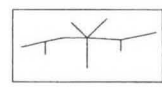
LAITILA VAINIONMÄKI ASUINPAIKKA C

Kirsi Luoto 2005

Kartta 10,
Koeojan kaakkoisprofiili 2/2

MK 1:20

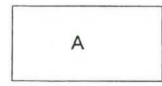
Piirtänyt Kalle Luoto

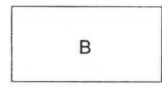
Peltomulta

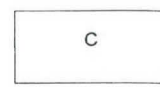
Musta noensekainen kulttuurimaa

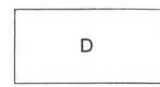
Harmaa hiekka

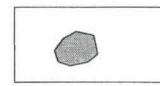
Harmaa sora

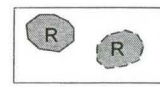
Punertava hiekka

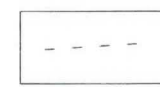
Harmaa hieta

Kivi

Rapautunut kivi

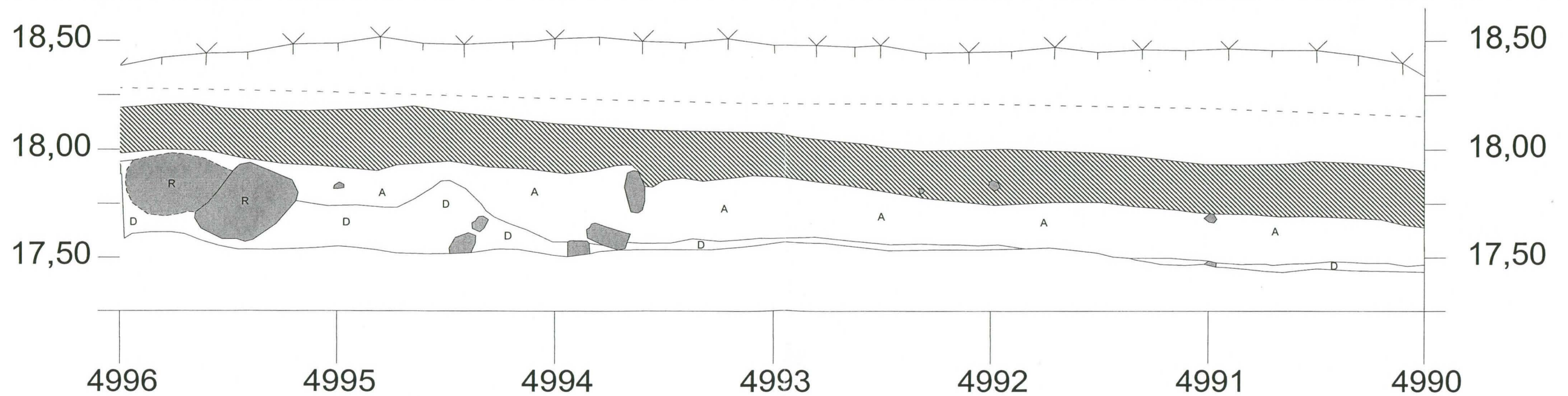
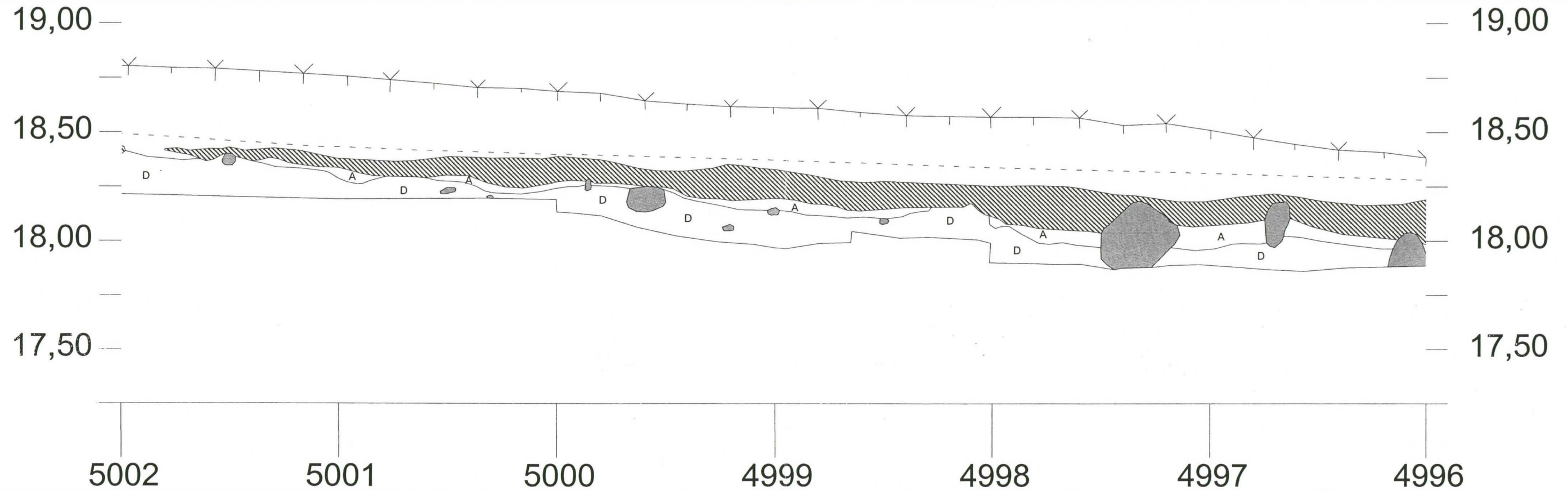
Koneella kaivetun peltokerroksen alapinta

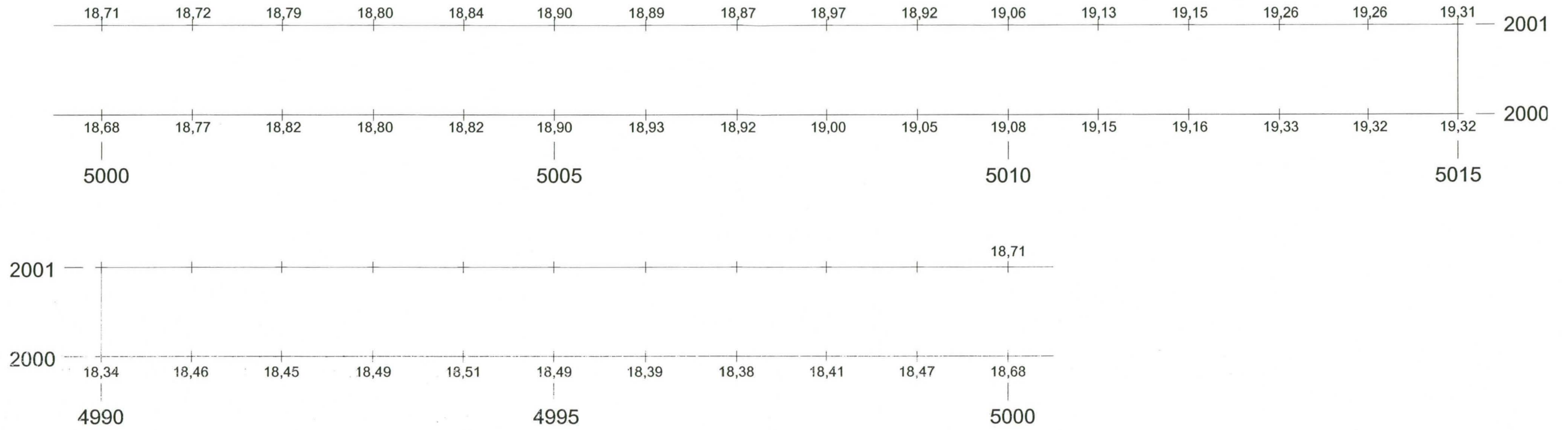
Korkeus, metriä merenpinnan yläpuolella

0

1 m

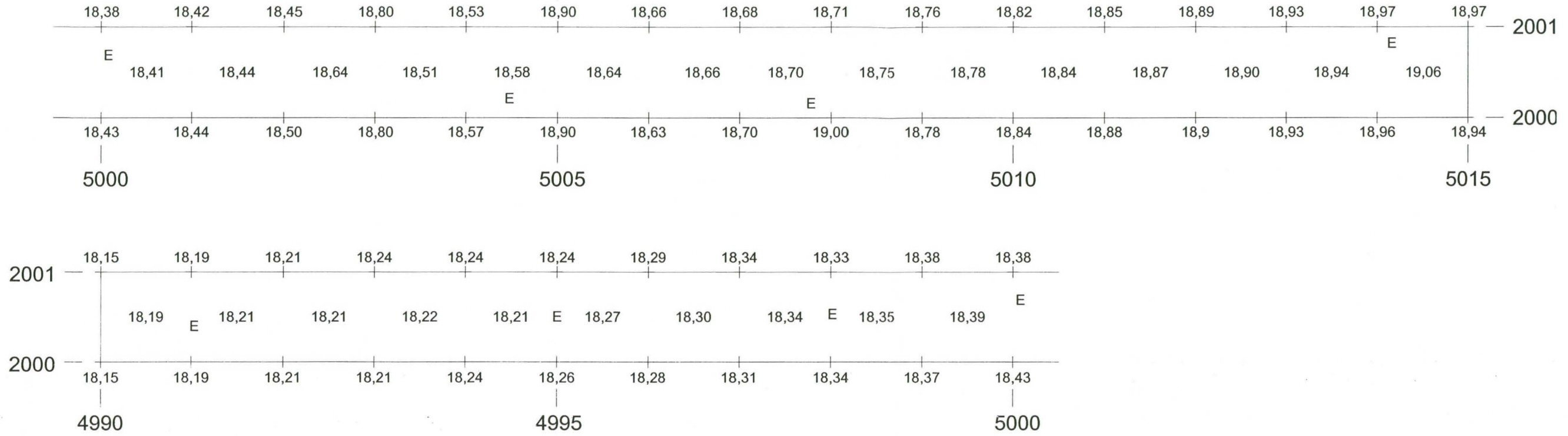

LAITILA VAINIONMÄKI Koeoja 1c
 Asuinpaikka C Pintavaaitekartta
 Kirsi Luoto 2005 MK 1:50 17,75 Korkeus, m m.p.y.
 Kartta 11 Piirtänyt Kalle Luoto

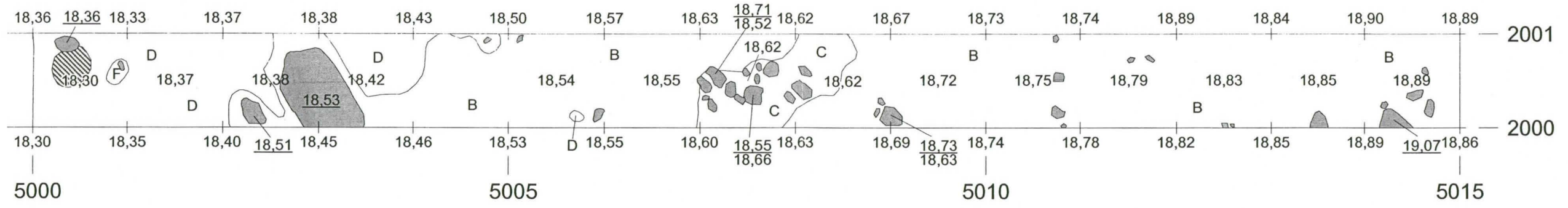
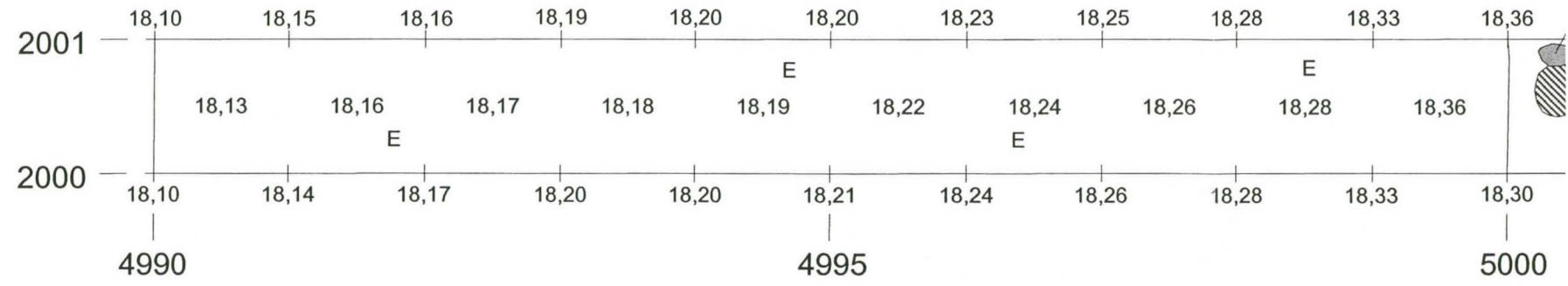
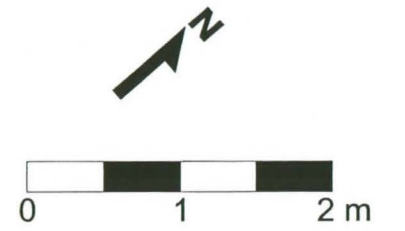
LAITILA VAINIONMÄKI Koeoja 1c
 Asuinpaikka C Taso 0
 Kirsi Luoto 2005 MK 1:50
 Kartta 12 Piirtänyt Kalle Luoto

E Peltomulta
 17,75 Korkeus, m m p y.

LAITILA VAINIONMÄKI Koeoja 1c
 Asuinpaikka C Taso 1
 Kirsi Luoto 2005 MK 1:50
 Kartta 13 Piirtänyt Kalle Luoto

	Musta noensekainen kulttuurimaa		Punertava hiekka		Laikukas hiekka
	Harmaa hiekka		Harmaa hieta		Kivi
	Harmaa sora		Peltomulta		Korkeus, m mpy

LAITILA VAINIONMÄKI

Koeoja 1c

Asuinpaikka C

Taso 3

Kirsi Luoto 2005

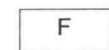
MK 1:50

Piirtänyt Kalle Luoto

Kartta 14

 Musta noensekainen kulttuurimaa

 Punertava hiekka

 Vaaleanruskea laikukas hiekka

 Mahdollinen paalunjälki

 Harmaa hiekka

 Harmaa hieta

 Kivi

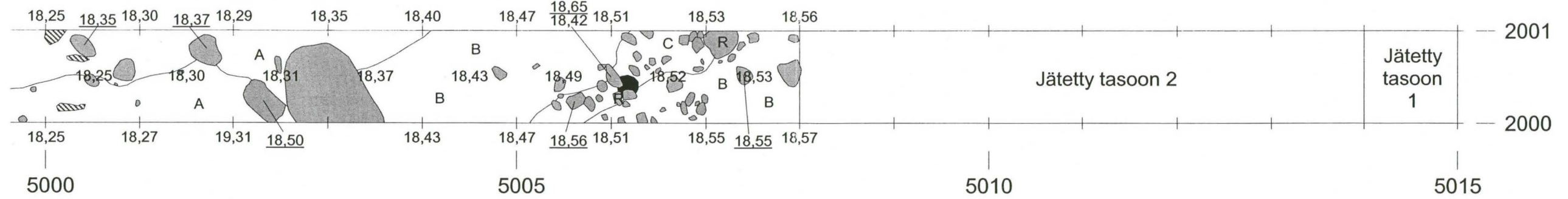
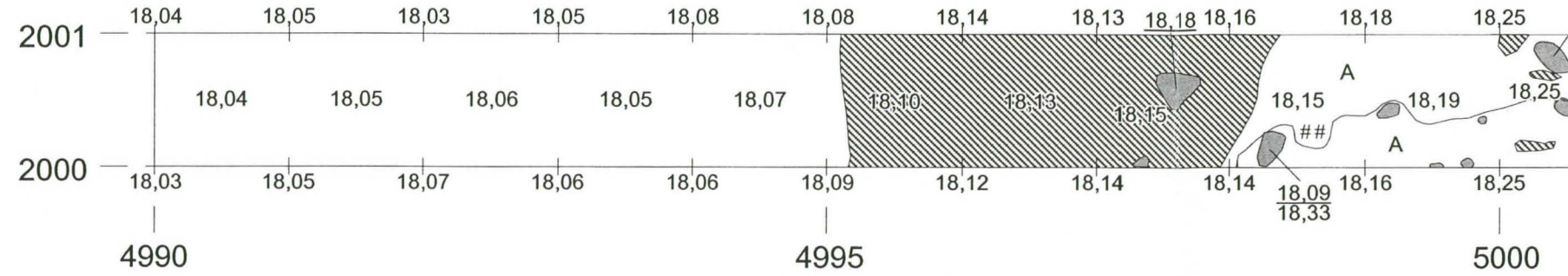
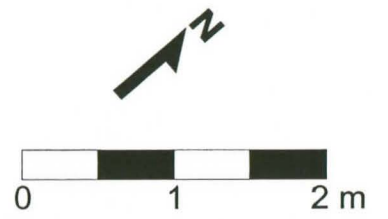
 Hiiliä

 Harmaa sora

 Peltomulta

 Rapautunut kivi

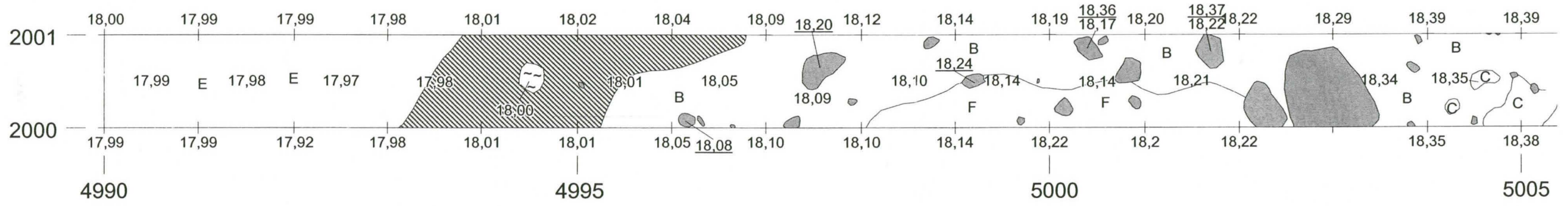
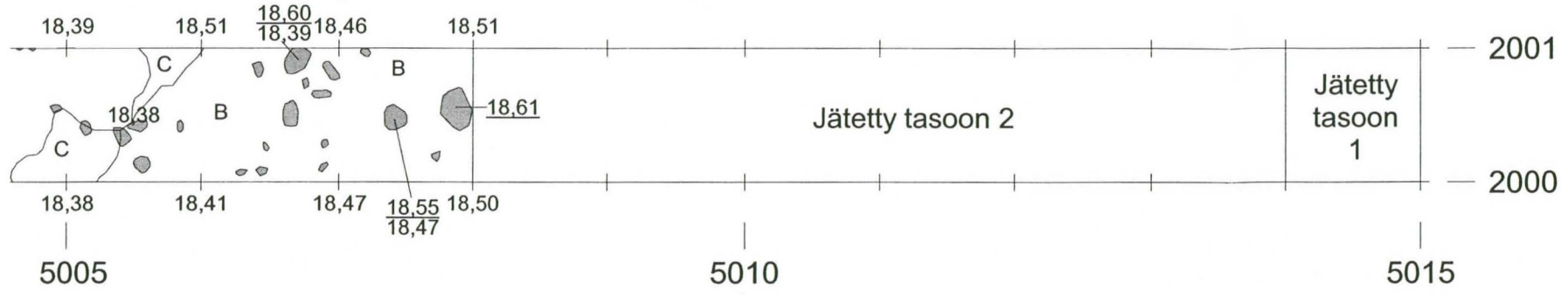
 18,28 Korkeus, m mpy

LAITILA VAINIONMÄKI
Asuinpaikka C
Kirsi Luoto 2005
Kartta 15

Koeoja 1c
Taso 4
MK 1:50
Piirtänyt Kalle Luoto

	Musta noensekainen kulttuurimaa		Punertava hiekka		Vaaleanruskea laikukas hiekka		Mahdollinen paalunjälki
	Harmaa hiekka		Harmaa hieta		Kivi		Sekaantunut maannos
	Harmaa sora		Peltomulta		Rapautunut kivi		Korkeus, m mpy

LAITILA VAINIONMÄKI

Asuinpaikka C

Kirsi Luoto 2005

Kartta 16

Koeoja 1c
Tasot 8, 10, 12 ja 14
MK 1:50
Piirtänyt Kalle Luoto

Musta noensekainen kulttuurimaa

A Harmaa hiekka

B Harmaa sora

C Punertava hiekka

D Harmaa hieta

E Peltomulta

F Vaaleanruskea laikukas hiekka

Kivi

R Rapautunut kivi

Seipäänjälki ja mahd. seipäänjälki

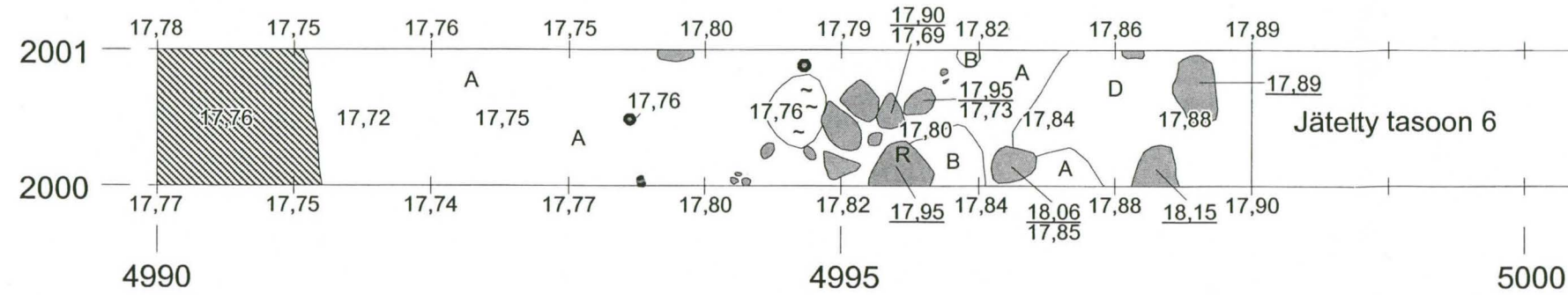
Hiiltä

Sekaantunut maannos

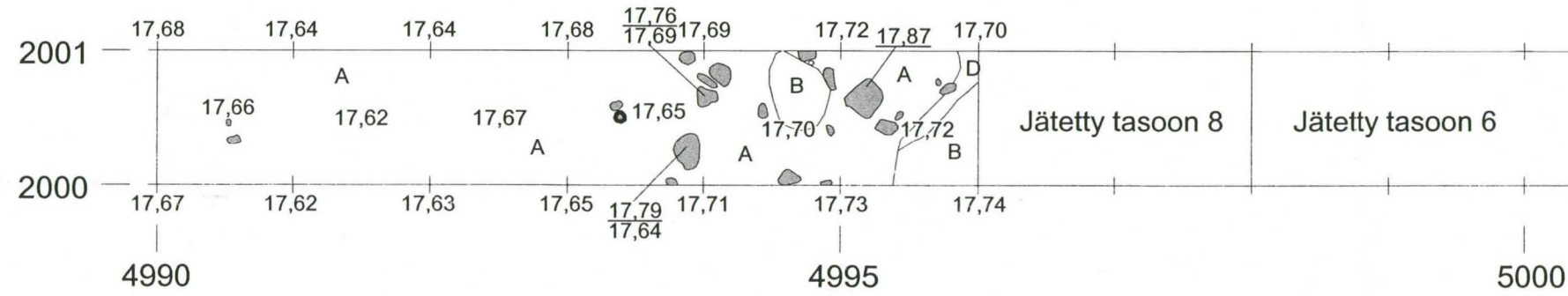
18,28 Korkeus, m mpy

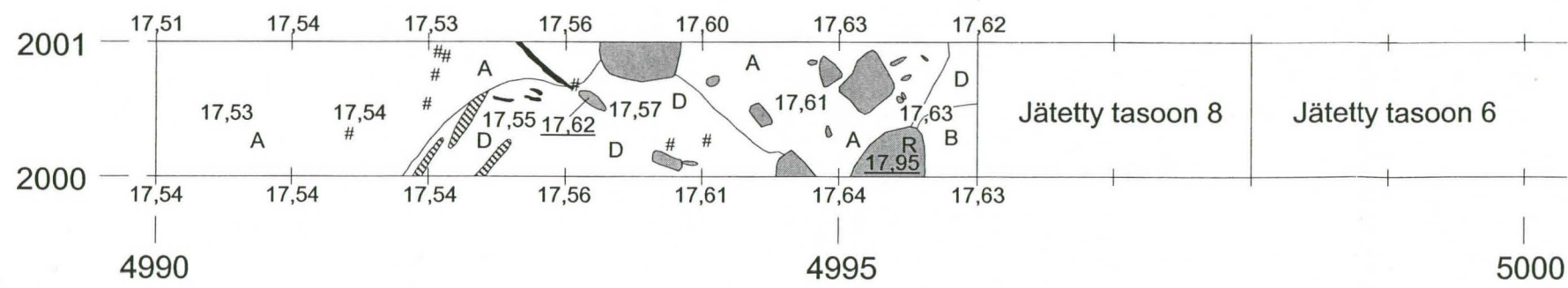
TASO 8

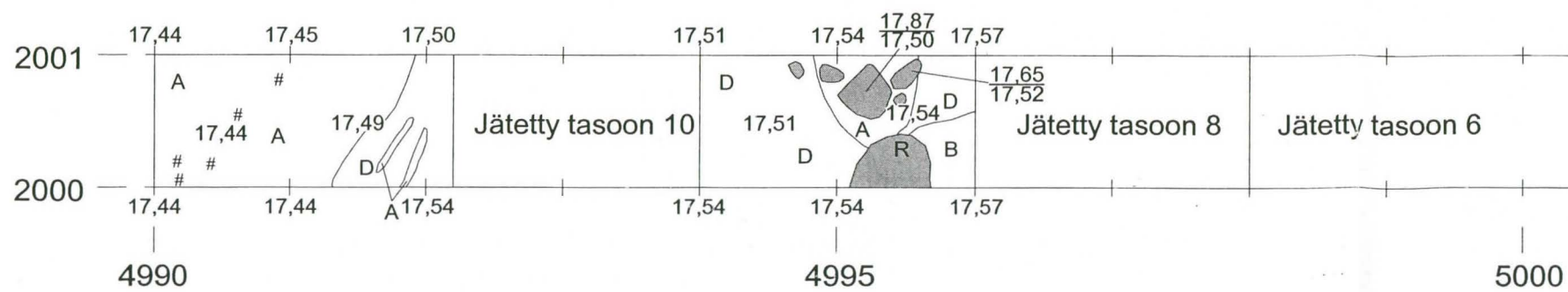
TASO 10

TASO 12

TASO 14

KUVA 1. KALMISTO B, YLEISKUVA. LÄNNESTÄ. F196319

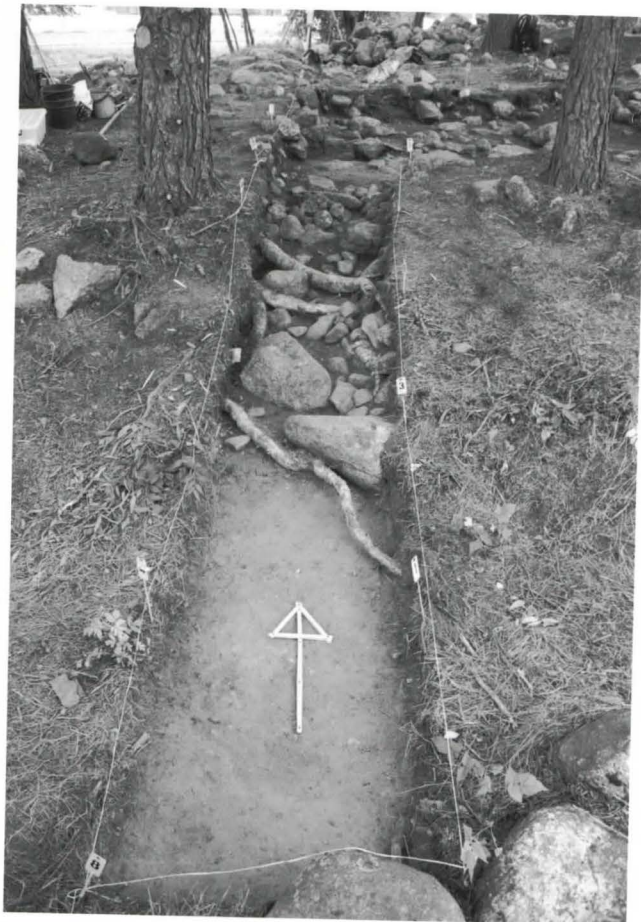

KUVA 2. KALMISTO B, KAIVAUSSALUE B2 ENNALLISTETTUNA.
POHJOIS-KOILLISESTA. F196389

KUVA 3. KALMISTO B, KAIVAUSALUE B2, 0-TASO. KAAKOSTA.

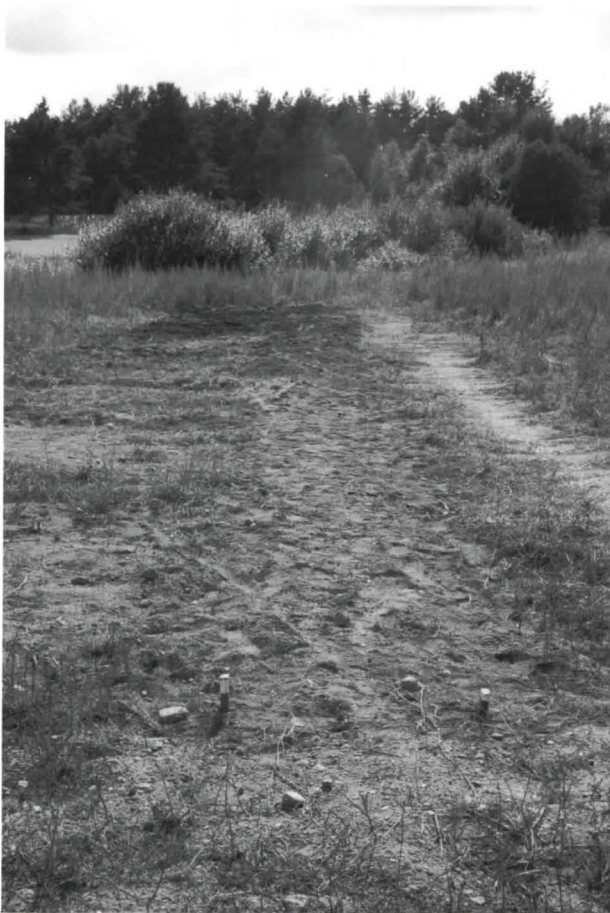
F 136325

KUVA 4. KALMISTO B, KAIVAUS-
ALUE B2, RUUDUT 91-95/501,
1. TASO. ETELÄSTÄ. F 136356

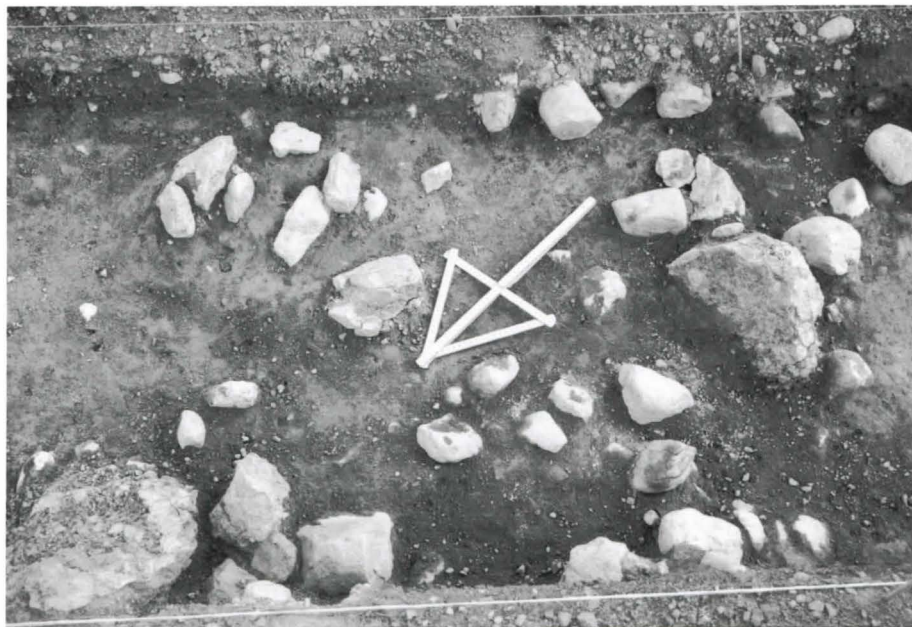
KUVA 5. ASUINPAIKKA C, YLEISKUVA, PÖNJOISESTA. F136310

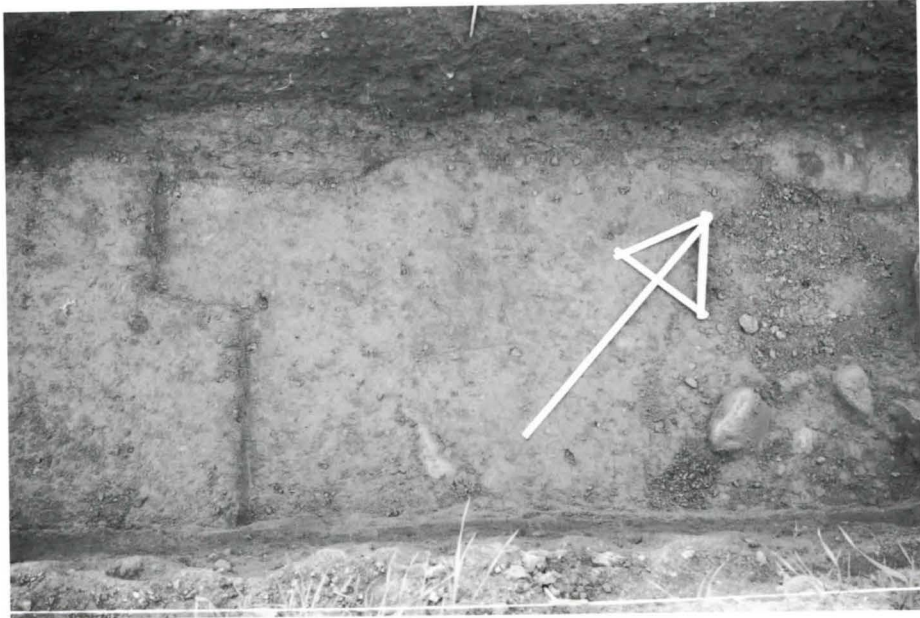
KUVA 6. KOEJOJA C1 ENNALLISTETUNA. ITÄ-KOILLISESTA. F136395

KUVA 7. KOEJOJA C1, 1. TASO,
RUUDUT 2000/5000-5014.
"LÄNGI-LOUNAASTA. F 136821

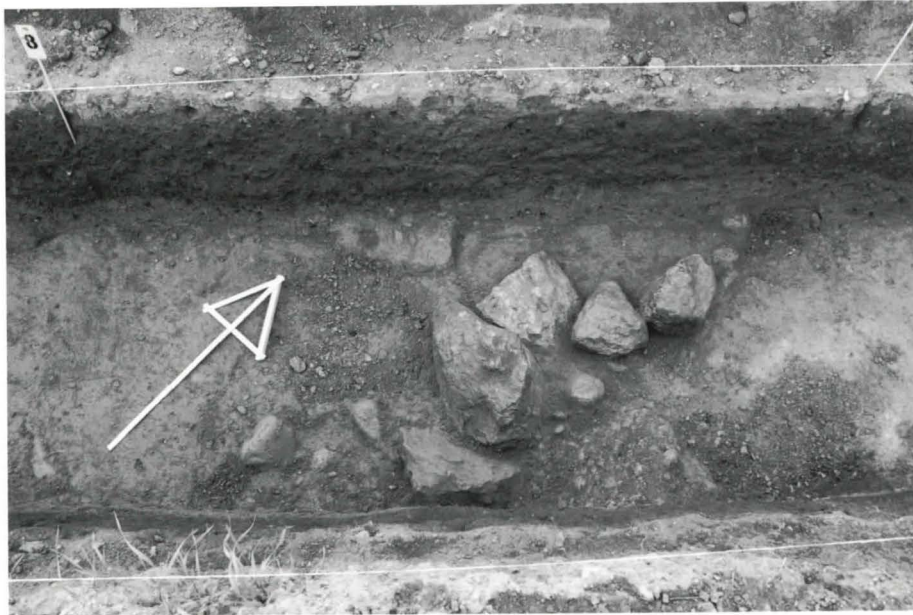
KUVA 8. KOEJOJA C1, 3. TASO: MAHDOLLISET PAALUNSIJAT
RUUDUISSA 2000/5006-5007. LUOTEESTA. F 136834

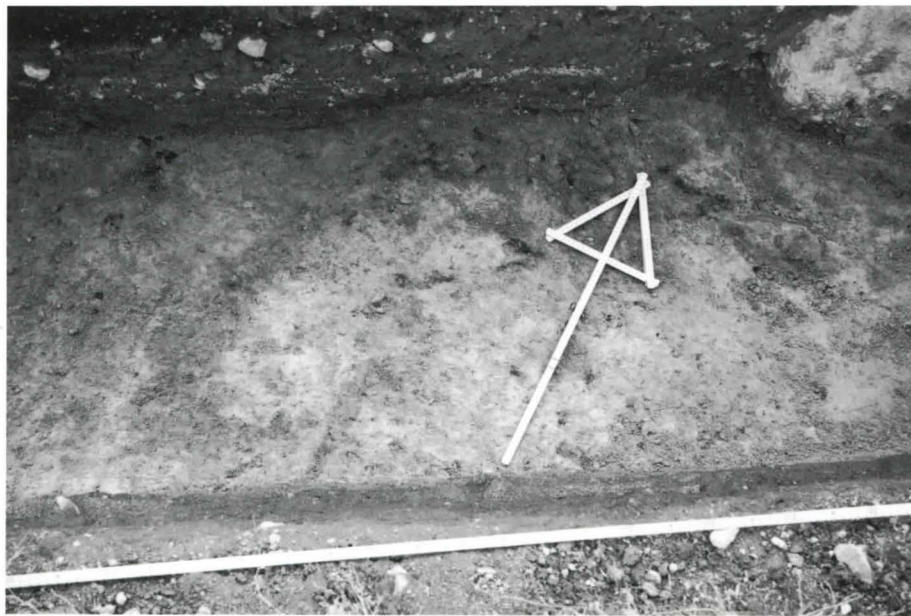
KUVA 9. KOEJOJA C1, 7.-8. KERROS: SEIPÄÄNJÄLJET RUUDUSSA
2000/4993-4994. ETELÄ-KAAKOSTA. F 136365

KUVA 10. KOEJOJA C1, 11.-12.
KERROS: SEIPÄÄNJÄLJEN PROFILI
RUUDUSSA 2000/4994. IDÄSTÄ.
F 136374

KUVA 11. KOEJOJA C1, 7.-8. KERROS: SEIPÄÄNJÄLKI JA KIVILINJA
RUUDUISSA 2000/4994-4995. ETELÄ-KAAKOSTA. F 136366

KUVA 12. KOEJOJA C1, RUUDUT 2000/4992-4998, 12. TASO: HIILET JA
TUMMAT RAITAMAISET VÄRJÄYHÄT. ETELÄ-KAAKOSTA. F 136385